

4
ELEMENTA
Linguae Persicae,

AUTHORE
JOHANNES GRAVIO:

ITEM
Anonymus Persa
DE
SIGLIS
ARABUM & PERSARUM
Astronomicis.

LONDINI,
Typis Jacobi Fleisher: Et prostant apud Cornelium Bee,
in vico vulgò voc. Little Britaine.

CIO IOC XLIX.

ALPHABET

217010

217010

Amplissimo, ac Eruditissimo Viro,
D. JOHANNI SELDENO.

NONUS annus agitur (Nobilissime
SELDENE) ex quo hæc rudimenta
Linguae Persicæ in publicam lucem edere
in animum induxeram. Sed typis desti-
tutus, et gravioribus curis distractus (su-
scepto in Orientem itinere) in alia tempora
magis commoda, eum laborem differen-
dum judicavi. Quod igitur singulari
tuâ humanitate inductus in me primò
susceperam, tuoque etiam judicio jam pri-
dem comprobante perfeceram, id tibi ex
A 2 æquo,

*æquo, et bono, nuncupandum esse duxi.
Non quasi putem adeò levidensi munere
tuo nomini quidpiam splendoris accessu-
rum, sed ut, siquid inde commodi stu-
diis humanioribus accreverit, tibi pro
maximis in remp. literariam meritis, hæc
qualiscunque gratia rependatur.*

Tibi addictissimus

Johannes Gravius.

Elemen-

Elementa Linguæ PERSICÆ.

GRAMMATICA est ars benè loquendi, ut Persis Persicè, Arabibus Arabicè.

Partes ejus præcipuæ duæ sunt; *Etymologia*, et *Syntaxis*.

Etymologia est ea pars Grammaticæ, quæ præcipit de voce.

Vox est nota, quâ unumquodque vocatur.

Vocis partes duæ sunt; *Litera*, et *Syllaba*.

Litera sunt, vel *Consonæ*, vel *Vocales*.

Consonæ Persis numerantur duæ et triginta; quarum figura, nomen, potestas, et ordo, sequenti tabellâ indicantur.

<i>Ordo.</i>	<i>Potestas.</i>	<i>Nomen.</i>	<i>Figura.</i>		
			In fine.	In medio.	In principio vocis.
1	Spiritus lenis.	Elif.	ل ل	ل ل	ل
2	B.	Be.	ب ب	ب	ب
3	P.	Pe.	پ پ	پ	پ
4	T.	Te.	ت ت	ت	ت
5	ç. Hispanic. vel S. Angl.	Se.	ث ث	ث	ث
6	G. Gallicum, vel j. Italicū.	Gim.	ج ج	ج	ج
7	Ch. Anglicum.	Che.	چ چ	چ	چ
8	Hh.	Hha.	ح ح	ح	ح
9	Ch. æ.	Cha.	خ خ	خ	خ
10	D.	Dal.	د د	د	د
11	Z.	Zal.	ذ ذ	ذ	ذ
12	R.	Re.	ر ر	ر ر	ر
13	Z.	Ze.	ز ز	ز ز	ز
14	Zb. Ang. Tz. Italicum.	Zhe.	ژ ژ	ژ ژ	ژ
15	S.	Sin.	س س	س س	س
16	Sh. Anglicū, ch. Gallicū.	Shin.	ش ش	ش ش	ش
17	Sf. Angl. Zz. Italicum.	Sad.	ص ص	ص ص	ص
18	Z.	Zad.	ض ض	ض ض	ض

Ordo.	Poteslas	Nomen.	Figura.		
			In fine.	In medio.	In princi- pio vocis.
19	T.	Ta.	ط ط	ط ط	ط
20	Z.	Sa.	ظ ظ	ظ ظ	ظ
21	A. vel Y Hebr.	Ain.	ع ع	ع ع	ع
22	G. Angli- cum.	Gain.	غ غ	غ غ	غ
23	F.	Fe.	ف ف	ف ف	ف
24	K.	Kof.	ق ق	ق ق	ق
25	CvelK.	Kaf.	ك ك	ك ك	ك
26	Kh. vel Gh.	Ghaf.	خ خ	خ خ	خ
27	L.	Lam.	ل ل	ل ل	ل
28	M.	Mim.	م م	م م	م
29	N.	Nun.	ن ن	ن ن	ن
30	V.	Va.	و و	و و	و
31	H.	He.	ه ه	ه ه	ه
32	Y.	Ye.	ي ي	ي ي	ي

omnes tollis in regnum tuum

et non relinques aliquid de terra tua in regnum tuum

et non relinques aliquid de terra tua in regnum tuum

et non

Figura

Figura Consonarum eadem est Persis ac Arabibus, eosdem etiam nexus, et ductus characterum usurpant: qui, pro diversâ connexionis et situs ratione, varii, et multiformes sunt; alii in principio, alii in medio, alii in fine dictionis.

De quibus ne videar actum agere, doctissimi *Erpenii* Grammaticam Arabicam consulas suadeo, à quo hæc omnia dilucidè explicantur.

Kamizgafias Persæ studiosissimi sunt; magis tamen pendulo, & involuto characterè, quàm Arabes utuntur, qui propterea خط تعلیف vocatur; unde scriptura lectu paulò difficilior exurgit. In studiosorum gratiam pauca annotare operæ pretium duxi: in quibus, vel propter similitudinem, vel exilitatem litterarum, promptum esset errare.

o et , in libris MSS. sæpè videntur confundi, paulò tamen attentius inspicienti ita distin-

distinguuntur : , *Re* semper infra lineæ basim demittitur, *o* *Dal* verò ei insistit, & ut non nihil altior est, ita aliquanto incurvior.

Similiter in connexione cum literis præcedentibus, *o* *Dal* perpetuò attollitur, , *Re* deprimitur.

Eadem lex est discernendi inter *o* & , et , quæ eandem cum prioribus figuram obtinent, & solummodo punctis variantur.

o etiam á *o* distinguitur, vel quòd *o* caput crassum habet, & caudam exilem, *o* caput tenuius, caudam obtusiorē : vel quòd *o* semper infra basim lineæ protenditur, *o* supra.

د د د د د in principio dictionis, item in medio post. literas illigabiles (hoc est post ادوزش) diversimodè formantur : aliquando tam tenui ductu, flexuque calami exarantur, ut aciem oculorum penè effugiant : ideòque major diligentia in eorum vestigiis observandis adhibenda est.

Aliquando unâ lineâ exporrectâ, & sinistrorsum declinante protrahuntur. Quod etiam accidit *و* nun haud rarò in fine dictionis.

In medio verò dictionis, cùm utrimque annectuntur, oportet singulos flexus attentè advertere, & puncta, quæ non rarò sedibus removentur, suis locis substituere.

In *و* et *ح* sæpè duo puncta omittuntur, præcipuè si *ي* immediatè sequatur, et tunc quinque puncta in tria coalescunt, ut *پیر* *pir* senex, *چیز* *chiz* res, pro *پیر*, et *چیز*, nonnunquam tamen separantur, ut *پیار* *piaz* cepa: & aliquando duo illa puncta in curvam lineolam extenduntur, ut *شیر* *shir* leo. quod in *ق* & reliquis punctatis non est infrequens.

س et *ش* sæpè in curvam lineam expanduntur, *ش ش*, & tria puncta *ش* in lineolam etiam convertuntur, *ش ش ش*.

Haec

Haecenus de consonantium figurâ.

Nomina | *πρυγ* sunt, neque quidquam in iis singulare est.

Potestas, seu valor figurarum, quatenus cum aliis linguis sono consentiant, atque commodè exprimi possint, in tabellâ exhibetur. Verùm tanta est dissimilitudo inter Europæorum, & Asiaticorum prolationem, ut neque ق ط ع ح خ ر ab illis aptè pronunciari possint, neque sine vivâ docentis voce satis clarè intelligi. Quàm tamen commodè potui, comparatione factâ cum aliis linguis, qualem habeant vim, et sonum, indicavi.

Notandum etiam literas ر ن ط ض vulgò à Persis efferri, ut Angli solent z; ideoque Judæi simplici i in Pentateucho Persico eas plerunque expresserunt: ر tamen paulò fortius, et majori cum asperitate, quasi zh, vel tz pronunciatur.

کاف فارسی *kaf Persicum*, sc: کفی (nam alterum کاف عربی *kaf* punctis destitutum *Arabicum* vocatur) aliter planè à Turcis, aliter à Persis pronunciatur; illi aliquando ut *ng*, aut ut vulgò *y*, sono per nares eliso, proferunt; hi ferè ut *g*, seu *g* duriusculum; sic گول *gul* rosa, گاه *gab* tempus. Ideóq; à Judæis in Pentateucho Persico, typis Hebraicis Constantinopoli impresso, non rarò eodem caractere quo *g* insignitur.

Ordo Consonantium idem est Arabibus et Persis; numerus etiam idem, si quatuor tantummodo excipias ک ث ح ق quibus Arabes à Persis superantur, in reliquis conveniunt.

Olim Hebræorum ordinem obtinuisse, rejectis ad finem Alphabeti literis, quæ asperius proferuntur, nullus dubito.

Quod, cùm ex epistolis Avicennæ Astrologicis ad Regem Indiæ scriptis, quas penes

me

me Persicè habeo ; tum ex ipsius canone medicinæ , qui Romæ prodiit Arabicè, stabilire licet : in quo simplicia medicamenta *Fen*, seu partis secundæ, in classes suas secundùm Hebræorum ordinem digeruntur. Et ne plura in testimonium citem, Euclidis Arabicè editi propositiones, diagrammata, numeri ; quin etiam tabulæ omnes, tum Arabum, tum Persarum, Astronomicæ, quas adhuc inspexi, idem perspicuè testantur. Quo autem tempore, quòve consilio ordo iste immutatus sit, nondum mihi satis compertum est. dixeris propter Judæorum odium literas *و* *ي*, quib. sacrum Dei nomen exprimitur, in calcem esse rejectas ; & reliquas esse perturbatas ; quod non nemo doctus senserat : sed illud impedit, quòd ne ipsi Mohammedani satis norunt Judæorū de divinis nominibus commenta ; quin etiam si nosset, illi ipsi tamen adeò hâc in re superstitiosi

stitiosi sunt, ut nihil suprâ.

Puto igitur, quantum conjecturâ assequi licet, ad majorem scripturæ venustatem, & ad sublevandâ legendi scribendique molestiam, à puerorum institutoribus, aut ab Alcorani scribis, qui magno in honore apud Moham-medanos habentur, hodiernam consuetudinem inductam fuisse. Ita enim admodum pauca erunt consonantium elementa, puta 15, ا ب ح د ر س ص ط ع ق ك ل م ن ه quæ si per puncta *diacritica* distinguantur, similibus inter se associatis, 32 characteres efformant: sono quidem discrepantes, sed propter elegantem ordinem multò intellectu faciliores, viz. ا ب پ ت ث ج چ خ د ر ز ژ س ش ص ض ط ظ غ ف ق ک گ ل م ن و ه ی

Atque hæc de Consonis dicta sunt; sequuntur Vocales.

De

De Vocalibus, & Literarum accidentibus.

Vocalis est quæ per se sonum edit : ideoq;
ab Arabibus حَرْكٌ motio dicitur, qd
veluti motū animamque consonæ largiatur.

Apud Persas tres sunt,

Fatha َ

A vel E

Damma ُ

O vel U

Kesra ِ

i sæpè e brevissimum.

Earū productioni tres etiam consonæ quiescentes inserviūt, nempe اوى, quæ amissâ suâ potestate naturam vocalium præcedentium induunt, cūque iis in unam longam coalescunt. i cum Fatha, ى cū Damma, ي cum Kesra; et tunc Fatha valet â clarum, ut يَار yâr socius, پَاس pās rubigo. Verūm Fatha cum ا, sequente ر, vel و, tanquam o obscurum pronūciatur, ut آدميَان adamian homines; & nonnunquam in principio dictionis fatha subintellectum, cū ا hāc ~ notā fuerit affectum,
idem

idem sonat, ut آسمان *osmon* cœlum. Igitur à vivâ voce hæc discrimina petenda sunt.

Damma cum و valet *ou*, sæpe û, ut گوش *goush* auris, زور *zur* violentia.

Kesra cum ي valet *i*, sive *ie* Anglicum, ut تيز *tîz* acutus, سوارى *suârie* equitatio.

Perfæ non rarò in scribendo, literas istas quiescentes, atque etiam ؤ in vocis incremento, vel omittunt, vel inter se commutant: adeò ut eadem dictio sæpe in iisdem libris diversimodè scribatur.

Illud præcipuè annotandum, Perfæ inter loquendum, euphoniæ gratiâ, vocales aliquas adjicere, quas non rarò in scribendo prætermittunt. exempli gratiâ, *Madere man*, mater mea, quod scribitur مَدَر مَن, *Hali chubi darem*, benevaleo, حَالِ خُوبِ دَارَم, *Chush amadi Sâhebe man*, Salvus advenisti Domine mi, خُوش اَمَدِي صَاحِبِ مَن.

In codicib. tamen optimè exaratis vocales hæ

hæ adjectitiæ, ^{vel} ي vel ا vel و ad calcem dictio-
num, quoties usus fert, exprimuntur: ne
autem pro ي formativo abstractorum, de
quibus infra, sumantur, cautio adhibenda est.
Judæi in Pentateucho Persico, ut scopulum
hunc evitarent, ي adjectitium per ى non-
nunquam per ې præcipuè si dictio in ا ter-
minetur; ي formativum verò per ى plerun-
que repræsentant. Quanquam in Pentateu-
cho illo mira est vocalium incertitudo.

Literarum accidentia.

PRæter vocales, in usu etiam sunt notæ
illæ Orthographicæ, quæ Arabibus vo-
cantur جزم giezma, تشديد Teshdid, همزة Ham-
za, & مددة Medda, eodémque officio apud
utrosque funguntur. Elif Unionis Persæ non
habent, ideóque وصلة Wella omittitur:
frequentissimi usus sunt, Medda, et Gi-
ezma.

C

Medda

Medda in principio multarum dictio-
num ab Elif incipientium supra Elif poni-
tur, et tunc distinctionis gratiâ dicitur اَلِفْ
مَعْدُوْدَةٌ, ut sine *Medda*, اَلِفْ مَقْصُوْرَةٌ, c. g.
اَقَاَزْ *agâz* principium, اَبْلَهْ *ablah* stultus.

Giezma sic * solet pingi, literisque om-
nibus commune est, denotâtque earum qui-
etem.

Quies literarum duplex est; *Unu* designat
literam, cui imminet, vocali quidem, seu
motive, destitui, sed cum præcedente unam
syllabam constituere, ut جَنَكْ *gienc* bellum,
خِشْتِ *chisht*, later: quod si duplex sit con-
sonans quiescens, ut in exemplis allatis, pri-
ori tantùm *giezma* supraponitur. *Altera*
designat literam omninò non pronunciari,
nec majorem ejus rationem haberi, quàm si
scripta non esset; hancque tres tantùm li-
tera patiuntur, v. d. اَوِي quiescentes. illâ om-
nes afficiuntur.

Reli-

Reliquas notas, quòd non magni sint momenti, & à Persis plerunque omittantur, deditâ operâ prætereo.

De Vocum speciebus.

HActenus vocum elementa exposita sunt; proximè, divisio vocis in sua genera, & species, investiganda est.

Vox est flexilis, vel inflexilis. Hæc, teste Varrone, prima divisio in oratione est, quòd alia verba declinentur, alia verò nunquam; Vel, ut idem paulò expressiùs. Duo sunt genera Verborum, unum quod declinando multas ex se parit dispariles formas; alterum genus sterile, quod ex se parit nihil.

Voces flexiles, declinabilisque, sunt quatuor, Nomen, Pronomen, Verbum, Participium: Immobiles, inflexilisque totidem, Adverbium, Conjunctio, Præpositio, Interjectio. de singulis suo ordine agetur.

De Nomine.

Nomen est vox, per genera, numeros, & casus, flexilis, aliquid significans, sine ullâ temporis adsignificantiâ.

Nominum variæ sunt species; aliæ à rebus ipsis sumptæ, aliæ à vocibus.

Arebus; sic nomen aliud est *Substantivum*, aliud *Adjectivum*.

Substantivum dicitur, quòd in morem substantiæ per se in oratione subsistat: estque vel *proprium*, quod unum individuum denotat, ut هُرْمُوزُ *Hormoz*, hoc est, Hormisdas Græcorum enunciatione, يَزْدَجِرْدَ *Yazdejerd*, ultimus Persarum Rex, à quo epocha celebris originem traxit, خَرَّاسَانِ *Chorasân* regio, quæ, secundum Shickardum, respondet Veterum Ariæ. vel *appellativum*, quod rem multis individuis communem significat, ut زَوْءٌ mulier, زَمِينٌ terra, شَيْءٌ

شَبّ nox, تَرْكُش pharetra, كَمَان arcus,
 بَارَان idolum, رُون fluvius, فُوم fumus,
 جَشْم oculus, جَشْمَة fons, آسْب equus,
 يَان memoria.

Adjectivum autem est quod in morem *Accidentis* substantivo in oratione adhærescit :
 hujus generis sunt نِيَك bonus, بَد malus,
 بَلَنْد altus, رَوْن rotundus, فَرَاَز longus,
 كَوْتَلَة brevis, پُر plenus, سَرخ ruber, سَفِيد
 albus, جَالَانِي agilis, كَدَام qualis, هَشِينَار fo-
 brius, مَسْنِي ebrius, رَاسِي rectus, كَاح cur-
 vus, تَسَخْت durus, نَرَم mollis.

Quoniam verò appellativa, atq; etiā adje-
 ctiva, latè patentia sunt, & vaga, ad certam &
 determinatam significationē appellativa re-
 stringūtur; vel *regimine*, ut اَقْرَبَنْدَة آسْمَان وَزْمِينِ
Creator cæli & terræ, ubi ي vel ا non rarò
 subjicitur substantivo regenti; vel *pronomini*
demonstrativis, ut اِنِي مَرْد hic vir; vel af-
 fixatione ي notæ singularitatis, five unitatis,

aut loco ejus, ut Camera, پُورِتي & پادشاهي Rex, پادشاه, la chambre Gallicè, پُورِتي
'o βασιλεύς.

Adjectiva restrictis appellativis necessa-
riò restringuntur.

A vocibus, nomen aliud *primitivum*, sive *primigenium* est, aliud *derivativum*.

Primitivum est quod non aliunde deriva-
tur; éstque fons & scaturigo unde deriva-
tiva emanant, ut فَيْكٌ *böhús*, عَظَامٌ *crudús*,
خُونٌ *sanguis*, نَاشِئَةٌ *inimicus*, شَاخٌ *cornu*:

Derivativum est quod originem suam aliunde deducit; estque duplex, *Verbalis*, & *Nominalis*.

Verbale multiplex est, vel enim est ipse infinitivus modus, ut قَائِلٌ scire, et scientia, vel formatur à verbi infinitivo addendo كِي, vel ي, ut قَائِلٌ scire, قَائِلٌ scientia, ab آتٍ venire, آتٍ adventus: vel fit à participio temporis præteriti, ut قَائِلٌ qui scripsit,

psit, *نَوَيْسَةً يَكِي* & *قَوَيْسَةً يَكِي* scriptio: vel fit à tertiâ personâ singulari præsens temporis, mutando و in ش, ut à *يَسْتَايَدُنْ* laudat, *يَسْتَايَدُشْ* laus: vel à tertiâ personâ singularis præteriti, ut *قَرُوخَتَبْ* emit, & emptio.

Nominale, tum à nomine substantivo, tum ab adjectivo deducitur.

A Substantivo quatuor genera derivantur; Nomen Actoris, Diminutivum, Possessivum, & Gentile.

1. Nomen Actoris plerunque assumit ad suum primitivum particulam, *كَبَّرَ*, ut *كَبْرَاءَ* peccatum, *كَبْرَاءُ* *كَبْرَاءُ* *كَبْرَاءُ* piscis, *كَبْرَاءُ* piscator, *كَبْرَاءُ* blasphemia, *كَبْرَاءُ* blasphemus, *كَبْرَاءُ* ferrum, *كَبْرَاءُ* faber ferrarius.

Nonnunquâ terminatur in *قَدَّ*, et fit ab infinitivo, elisis, vel mutatis, literis ultimis, e.g. à *خَوَانَدَنَ* legere, *خَوَانَدَنَ* lector, *أَقْرَبَنَ* creare, *أَقْرَبَنَ* creator, *بَلَّغَنَ* texere, *بَلَّغَنَ* textor.

Nonnul-

Nonnulla etiam, quæ ab officio, exercitio, vel arte, denominantur, fiunt per additionem particularum, بَان et اَنْ sive يَان, ut اَنْ تَرَبَان janua, تَرَبَان janitor, شَمْرُ بَان camelus, شَمْرُ بَان camelarius, كَشْتِي بَان navis, كَشْتِي بَان nauta, دِيَوَارِ بَان murus, دِيَوَارِ بَان latomus.

2. *Diminutivum* est quod notat diminutionem sui primitivi, fitque additione كِي, ut كِتَابٌ liber, كِتَابُكِي libellus, دُخْتَرٌ filia & puella, دُخْتَرُكِي filiola & puellula, دَلِ cor, دِلُكِي corculum.

3. *Possessivum*, quod Arabicè per دُو, Latinè non rarò per circumlocutionem, adhibito adjectivo *præditus*, effertur, Persicè fit adjectione particulæ وَر, sive وَار & دَار; ut جَانُ anima, جَانُ وَر animal, seu animâ præditum, رِيْشُ barba, رِيْشُ دَار barbatus, seu barbâ habens, حَيَا verecundia, حَيَا دَار verecundus, شَاخُ cornu, شَاخُ دَار cornutus, قَرْضُ قَرْضُ debitor, قَرْضُ دَار debitor, رُوْزَةُ رُوْزَةُ jejunium, رُوْزَةُ دَار jejunus.

Ad

Ad hanc classem cætera nomina concreta
 reduci possunt, quæ aliquando per وَر, وَار
 & قَار, ut possessiva; aliquando adjectis
 particulis سَار, مَنَد, كَيْن, تَاكِي, مَان,
 بَان, formantur: ut à شَرَم pudor, mode-
 stia, fit nomen concretum شَرَمَوَار & شَرَمَسَار
 & شَرَمَسَار pudibundus, modestus,
 ita à شَان lætitia, fit شَانَمَان & شَانَمَانَد
 & شَانَتَاكِي lætus.

4. *Gentile* est quod à Regionum, vel civi-
 tatum, nominibus derivatur: fit, eodem
 modo quo apud Arabas, assumendo ي, ut
 عراق Irak, عِرَاقِي Irakenfis.

Simili modo fiunt quæ a propriis homi-
 num nominibus denominantur, ut مُحَمَّد مُحَمَّدَانُ
 Mohammed, مُحَمَّدِي Muhammedanus.

Ab *Adjectivo* etiam quædam nomina *qualitatis*
 formantur, idque dupliciter; vel postpositâ
 Adjectivo literâ كَرَم, ut كَرَمَا calidus,
 calor; سَرَم frigidus, سَرَمَا frigus; vel ad-

jectâ syllabâ كى si adjectivum in ة terminetur, ut شَرْمَدٌ pudibundus, شَرْمَدٌ pudor: quo casu ة sæpè excidit.

Tam à substantivo, quàm ab adjectivo, abstracta derivantur, adjectâ literâ ي, & nonnunquam syllabâ كى: à substantivo, ut قُرْبٌ tenebræ, قُرْبٌ tenebrositas, سَرْمٌ frigus, سَرْمٌ frigiditas, نَبِيْءٌ Prophetæ, نَبِيْءٌ Prophetia.

Ab Adjectivo, ut نِيْءٌ bonus, نِيْءٌ bonitas, بَدٌّ malus, بَدٌّ malitia, نَبِيْرٌ viridis, نَبِيْرٌ viriditas, سَرْمٌ Princeps, سَرْمٌ Principatus, بِيْدَارٌ vigil, بِيْدَارٌ vigilantia, عَجْرٌ aeger, عَجْرٌ aegritudo, سَهِْمٌ sanus, سَهِْمٌ sanitas, عَصْدٌ invidus, عَصْدٌ invidia, عَصْدٌ clarus, عَصْدٌ claritas, عَصْدٌ cæcus, عَصْدٌ cæcitas.

His accensenda sunt nomina Loci, & Temporis, quæ formantur adjectione صَاء, quod à Lexicographis Persicis اوقات اسم زمان و اسم

وَأَسْمَاءُ مَسْكَانٍ appellatur, hęc nota nominis Tem-
poris, وى Loci: Quę verò ab Arabibus minù
sumuntur terminationem مَكَّة rejiciunt, ut
مَشْرِقُ oriens, مَغْرِبُ occident. Plurima etiā no-
mina Locorum desinunt in مَسْكَانٍ, ut مَبُوسَتَانٍ
locus fructuum, وى hortus, كَلِمَتَانٍ locus
rosarum, sive rosetum, كَوْرِيَتَانٍ sepulchre-
tum. à مَوْو fructus, رُوسٌ rosa, كُورٌ fe-
pulchrum.

De Nominum Accidentibus.

HActenus de Speciebus Nominum.
*Accidentia Nominum sunt, genera, nu-
meri, casus, & declinatio.*

Persica nomina numeros, atque etiam
casus, sive casuum notas, facillè admittunt;
genera verò, quę vel *motione*, hoc est additi-
one terminationis fœmininę ad masculinũ,
ut apud Hebręos & Arabas; vel quę arti-
culis distinctivis, aut dispari terminatione soleant

discerni, ut apud Græcos, & Latinos, nulla agnoscuntur... Defectus autem isti in substantivis res sexum habentes significantibus, si quando propria vox desideratur, facile suppleantur per تَر quod marem, & per مَادَة quod foeminam denotat; ut تَر كَاو taurus, تَر مَيْش aries, حَر مَادَة Asina, بُز غَالَة caper, بُز غَالَة مَادَة capra, كَوْد كِي تَر h.e. صَبِي Puerulus, كَوْد كِي مَادَة h.e. صَبِيَة puerula.

In rebus cæteris, quibus natura sexum denegavit, nulla præpotens ratio videtur distincta genera assignandi.

Unde mirum est tantam diversitatem, non solum in diversis, sed in iisdem linguis, invaluisse. Cur Græcis ὁ ὄρος, & ὁ λόγος; Arabibus contra طَرِيف via, & كَلِمَة sermo? nisi aut casu hæc accidisse, aut majorem ob varietatem primò à logodædalis inducta, post usu confirmata, esse statuantur.

Numeri

Numeri.

Numeri duo tantum sunt, *Singularis*, & *Pluralis* : Dualis nusquam in usu est, ne in ipsis quidem vocibus pure Arabicis, quæ non raro à Persis in suam linguam traducuntur : licet hæc ascititia nomina in Plurali Arabica flexionis normam, unde originem sumpserunt, aliquando imitentur : quod semel monuisse sat est. ut حَكِيمٌ sapiens, حُكَمَاءُ sapientes, atque etiam حَكِيمَانِ more Persico. قَائِدٌ utile, قَوَائِدُ utilia, عَجِيبٌ mirabile, عَجَائِبُ mirabilia, غَرِيبٌ peregrinum, غَرَائِبُ peregrina.

Declinationes.

DDeclinationes item dux. Prima est eorum quæ اَن formant in Plurali; Secunda eorum quæ هَا : In utrisque nota characteristica *Dativi*, & *Accusativi*, est لَ ; casus reliqui manent invariabiles.

Paradigma 1^a declinationis in آن.

Plur.			Sing.
Patres پدران	Nom.	Pater پدر	
پدران	Gen.	پدر	
پدرانرا	Dat.	پدررا	
پدرانرا	Acc.	پدررا	
پدران ای	Voc.	پدر ای	
پدران از	Abl.	پدر از	

Paradigma 2^a declinationis in ها.

Plur.			Sing.
Cœli آسمانها	Nom.	Cœlū آسمان	
آسمانها	Gen.	آسمان	
آسمانها را	Dat.	آسمان را	
آسمانها را	Acc.	آسمان را	
آسمانها ای	Voc.	آسمان ای	
آسمانها از	Abl.	آسمان از	
			Multa

Multa nomina sunt quæ utràsque terminationes *آن* & *ها* in Plurali, idque indifferenter, obtinent : ut *دوستان* amicitia, *دوستها* amicitia, & *برادران* frater, *برادرها* fratres.

In lexico Perso-Turcico scriptum reperi, *Omnia passim nomina pro libito آن ها usurpare posse in plurali numero* : quod ego, si in aliquibus concesserim, in omnibus agrè animum induco. Certum enim est quæ in terminantur, rariùs in *آن* vel *ها*, frequentius in *كان* desinere, quod iis peculiare est : ut *بندۀ بده* servus, *بندۀ هان* servi, & *بندۀ گان* & *بندۀ گان* servi, expresso, vel eliso *ه*, sic *مادۀ* foemina, & *مادۀ گان* foeminae.

Sciendum est Dativum, & Accusativum, abjectâ notâ casuali *را*, plerumque similes esse nominativo casui, à quo non aliter discerni possunt, nisi ex sensu, & orationis texturâ.

De Comparatione.

Comparatio est affectio adjectivis specialiter conveniens, quorum significatio augeri poterit, aut minui.

Comparationis tres sunt gradus, *positivus*, *comparativus*, *superlativus*.

Positivus, sive absolutus, rem nudè ponit; estque adjectivum nomen absolute sumptum, ut سَيَاهَ niger, پیر vetustus.

Comparativus collationem instituit, & significat excessum alicujus qualitatis respectu unius, aut plurium: formatur à positivo addendo تَر, ut à سَيَاهَ niger, سَيَاهَ تَر nigrior, à پیر vetustus, پیر تَر vetustior.

Notandum, quādo inter duas res comparatio instituitur, rei, cui fit comparatio, particulam آَز, item آَز آَدگِه aliquando, præponi, ut آَز آَدگِهین شیرینتر melle dulcius, آَز کوسفند بهتر Homo quantò melior oves.

شَقَرٌ قَرَسُوقَارٌ سُوْرَنَ اَسَانْتَرُ كَفَرَنَ اَزْ اَنَكَّة
 قَوَانَكِرُ قَر مَلَكُوْتُ خُدا اَنْدَرُ رَوْنِ Camelus per
 foramen acus facilius transibit, quàm dives in
 regnum Dei ingreditur.

Comparativus diminuitur suffixo كِ, &
 positivus intenditur præposito بِسَيَّارٌ mul-
 tum, seu valdè ; ut سَيَّاتَرُ كِي paulò nigrior,
 سَيَّارٌ بِسَيَّارٌ valdè niger, بِيْرَتَرُ كِي paulò vetu-
 stior, بِسَيَّارٌ بِيْرٌ valdè vetus.

Superlativus significat excessum respectu
 plurium ; & formatur à comparativo adden-
 do يَنْ, ut سَيَّاتَرُ نِيْغَرٌ nigrior, سَيَّارٌ نِيْغَرِيْنِ ni-
 gerrimus, بِيْرَتَرُ قِيْرَتَرٌ vetustior, بِيْرَتَرِيْنِ vetustif-
 simus.

vi De Nominibus Numeralibus.

Nomina Numeralia sunt, vel Cardinalia, vel
 Ordinalia. Cardinalia numerum absolute
 significant. ut

Unum وَاحِدٌ & اَحَدٌ

Duo اِثْنَيْنِ & اِثْنَانِ

Trium ثَلَاثَةٍ & ثَلَاثَانِ

E

Tria

Tria	سه	۳
Quatuor	چهار	۴
Quinque	پنج	۵
Sex	شش	۶
Septem	هفت	۷
Octo	هشت	۸
Novem	نُه	۹
Decem	ده	۱۰
Undecim	یازده & یازده	۱۱
Duodecim	دوازده & دوازده	۱۲
Tredecim	سیزده	۱۳
Quatuordecim	چهارده	۱۴
Quindecim	پانزده	۱۵
Sedecim	شانزده & ششده	۱۶
Septendecim	هفده & هفتده	۱۷
Octodecim	هجده & هجده	۱۸
Novendecim	نوزده	۱۹
Viginti	بیست	۲۰
Viginti unum	بیست و یک & بیست یک	۲۱
Viginti. duo	بیست و دو & بیست دو	۲۲
	Trigin-	

Triginta	سِي	۳۰.
Triginta unum	سِي وَ يَكْ	۳۱.
Triginta duo	سِي وَ نَو	۳۲.
Quadraginta	چهل	۴۰.
Quinquaginta	پنجاه	۵۰.
Sexaginta	ششست & شصت	۶۰.
Septuaginta	هفتاد	۷۰.
Octoginta	هشتاد	۸۰.
Nonaginta	نود	۹۰.
Centum	صد	۱۰۰.
Ducenti	دو صد & دویست	۲۰۰.
Trecenti	سه صد & سیصد & سیصد	۳۰۰.
Quadringenti	چهار صد	۴۰۰.
Quingenti	پنصد	۵۰۰.
Sexcenti	شش صد	۶۰۰.
Septingenti	هفت صد	۷۰۰.
Octingenti	هشت صد & هشتصد	۸۰۰.
Noningenti vel nongenti	نُه صد	۹۰۰.
Mille	هزار	۱۰۰۰.
Duo millia	دو هزار	۲۰۰۰.

Decem millia	دَهْ هَزَارْ	1....
Centum millia	صَدْ هَزَارْ	1.....
Decies centena millia	دَهْ صَدْ هَزَارْ	1.....

Modus uniendi nomina cardinalia facilis est; Fit enim præfixâ copulâ و e.g. A centro terræ ad extimam superficiem octavæ sphaeræ, inquit *Shah Koshgius* Astronomus Persa, *سَبْ وَ سَهْ هَزَارْ بَارْ هَزَارْ وَ يَانَصْدْ وَ بِيَسْتْ* sunt, h. e. 33.524. 309 parasangæ, sive 100.572.927 millia passuum.

Ordinalia numerum in ordine significant: vel, ut *Laurentius Valla* definit, ultimum numeri designant; formantur à Cardinalibus, addendo م, ut.

Primus	يَكْمَ & يَكْمَ اَوَّلَ & كُخْسَعِيْنِ & كُخْسْتْ
Secundus	دَوِيْمَ & دَوِيْمَ
Tertius	سَوِيْمَ & سَوِيْمَ & سِيَوِيْمَ & سِيَمَ
Quartus	چَهَارْمَ
Quintus	پَنْجَمَ

Sextus

Sextus	ششم
Septimus	هفتم
Octavus	هشتم
Nonus	نهم
Decimus	دهم
Undecimus	یازدهم
Duodecimus	دوازدهم
Vicesimus	بیستم
Vicesimus primus	بیست و یکم
Vicesimus 2 ^{us}	بیست و دوم
Tricesimus	سیم
Tricesimus primus	سی و یکم
Tricesimus secundus	سی و دوم
Quadragesimus	چهل
Quinquagesimus	پنجاه
Sexagesimus	شصت & شصتم
Septuagesimus	هفتاد
Octogesimus	هشتاد
Nonagesimus	نود
Centesimus	صد

Centesimus primus	صَدِّ وَّ بَعْدُ
Centesimus secundus	صَدِّ وَّ ثَوْنِ
Ducentesimus	دَوِّ بَعْدُ
Trecentesimus	سِتَّةَ صَدِّ
Quadringentesimus	أَرْبَعَةَ صَدِّ
Quingentesimus	خَمْسَةَ صَدِّ
Sexcentesimus	سِتَّةَ صَدِّ
Septingentesimus	سَبْعَةَ صَدِّ
Octingentesimus	أَرْبَعَةَ صَدِّ
Noningentesimus	تِسْعَةَ صَدِّ
Millesimus	أَلْفَ
Bis millesimus	دَوِّ أَلْفَ
Decies millesimus	عَشْرَةَ أَلْفَ
Centies millesimus	صَدِّ أَلْفَ
Decies centies millesimus	عَشْرَةَ صَدِّ أَلْفَ

In utrisque tam Cardinalibus, quam Ordinalibus, nulla inest difficultas, aut anomalía.

De Pronominibus.

Pronomina sunt quæ vicem nominis subeunt, & certam finitâque rem, vel personam, adsignificant; suntque quadruplicia. Personalia, Demonstrativa, Relativa, & Possessiva.

Personalia tria sunt, *من* ego, *تو* tu, *او* ille, quæ numeris, & casibus, ferè ut nomina variâtur, in nonnullis vero nonnihil defleunt.

Paradigma *من*

Plur.		Sing.	
Nos	<i>ما</i>	Nom. Ego	<i>من</i>
Nostrum	<i>ما</i>	Gen. Mei	<i>من</i>
Nobis	<i>لما</i>	Dat. Mihi	<i>لما</i>
Nos	<i>لما</i>	Acc. Me	<i>لما</i>
	<i>لي</i>	Voc. <i>اي</i>	<i>اي</i>
à Nobis	<i>ما</i>	Abl. à Me	<i>از من</i>

In

In Pentateucho Persico in Plurali est,
 Nom : **נֶפֶשׁ** nos, Gen. **נַפְשֵׁי** Dat. **נַפְשֵׁיכֶם** &c.

Paradigma **تُو**.

Plur.		Sing.	
Vos	شَمَا	Nom. Tu	تُو
Vestrum	شَمَا	Gen. Tui	تُو
Vobis	شَمَا	Dat. Tibi	تُو
Vos	شَمَا	Acc. Te	تُو
ô Vos	اي شَمَا	Voc. ô Tu	اي تُو
à Vobis	اَز شَمَا	Abl. à Te	اَز تُو

اُو ille

In singulari numero regulare est, & fle-
 ctitur ut **تُو** Pluralis desideratur, loco, ejus
اِهْمَان substituitur.

Demonstrativa sunt **اَيْن** & **اَن**, significant-
 que hic, iste, ipse, is, sed cum hoc discrimine
اَيْن agmen veluti ducit, & in oratione præ-
 cedit, **اَن** sequitur, **اِدِنْ** proximius, **اِن** re-
 motius indicat.

Para-

Paradigma *הֵן* hic.

Plur.		Sing.
hi, hæ, hæc, <i>הֵן</i>	Nom. hic, hæc, hoc, <i>הֵן</i>	
<i>הֵן</i>	Gen.	<i>הֵן</i>
<i>הֵן</i>	Dat.	<i>הֵן</i>
<i>הֵן</i>	Acc.	<i>הֵן</i>
<i>הֵן</i>	Voc.	<i>הֵן</i>
<i>הֵן</i>	Abl.	<i>הֵן</i>

Reperio etiam in Plurali, Nom. *הֵן* Gen.
הֵן Dat. *הֵן*.

הֵן ille, Plur. *הֵן* & *הֵן* illi, illæ, illa,
 more nominum inflectitur.

Judæi, dum singulas textus Hebraici li-
 teras, & voculas enumerant, *ה* emphaticum,
 nominibus præponi solitum, per pronomen
הֵן ubique reddiderunt, & *הֵן* per *הֵן*, quod
 respondet Arabico *هـ*: unde in Pentateucho
 illo Persico oratio incondita est, & paulò in-
 suavior.

F

Rela=

Relativum est, vel simplex, ut **جِه** *qui,* **كِه** *quod;* illud relativum personæ est, hoc rei (**كِه** regulariter in singulari inflectitur :) vel *Compositum, ut* **آدَجِه**, *fit ex* **آن** *&* **جِه** *et respondet* Hebræorum **וְהוּא** *vel* Arabum **مَا**, *significatque id quod.*

Possessiva pronomina separata, et propria, nulla sunt, sed eorum vicem primitiva suppleant, hoc modo. **جَانِ مَن** *anima mea,* **مَالِ أَوْ** *pactum tuum,* **شَا** *divitiæ ejus,* **بَدَرِ مَا** *pater noster,* **قَدَشِي شَمَا** *manus vestra,* **حَيْمَةِ ايشَان** *tentorium eorum.*

Affixa sunt **م, ت, ش,** *quæ cum nominibus conjuncta possessionem significant, referuntque pronomina possessiva, ut* **بَسَرِ** *filius,* **بَسَرِمِ** *filius meus,* **بَسَرَتِ** *filius tuus,* **بَسَرَشِ** *filius ejus.*

His subnectenda sunt pronomina, quibus in interrogando Persæ utuntur: nempe **كِه** *vel* **هي** *quis; &* **جِه** *vel* **جي** *quid.* **كِي** *semper cum*

cum verbo substantivo *آست* est, in unam
 dictionem coalescit; ut *آز کیست* ? cujus est ?
مرا کیست ? Quis est qui me ? *چه* sive
چی plerunque separatim exprimitur, ut *چه*
چی quid novi ? *چی کردی* ? quid fecisti ?
 sed cum *آست* eodem modo conjungitur, ac
کی h.c. Eliph excidit, ut *چیست* quid est ?

De Verbo.

Verbum est vox, modis, & temporibus,
 inflexa, quæ agere, pati, vel esse, sig-
 nificat, cum certâ temporis differentiâ; unde
Varroni nomen temporale dicitur.

Verbo ^{ad Verbum} *accidunt, forma, figura, species, con-*
jugatio, modus, tempus, persona.

Quoad formâ Verbum dividitur in Activum,
 Passivum, & Neutrum; et hæc rursus subdividū-
 tur, in Verba perfecta, & imperfecta, seu anomala.

Figura Verborū aut simplex est, aut composita.

Verbum Activum simplex unâ simplici voce
 actionem exprimit, ut *طلبیدن* petere, *آموختن*

discere, کَرَفْتَنَ fumere, کَرَدَنَ facere, دَاشْتَنَ
habere, دَاَدَنَ dare, کَشِيدَنَ trahere, گَزِيدَنَ
mordere, دِيدَنَ videre, شَنِيدَنَ audire,
شُشْتَنَ lavare, کُشْتَنَ occidere, خُوَاسْتَنَ velle.

Compositum, quod ex verbo simplici
& substantivo, aut adjectivo, aut præpo-
sitione, aut aliâ orationis parte, efforma-
tur. Verba huic compositioni præcipuè
infernientia sunt کَرَدَنَ facere (quod vel
maximè in usu est,) دَاشْتَنَ habere, سَاخْتَنَ
facere, بُرَدَنَ portare, خُورَدَنَ deglutire, edere,
bibere, آوَرَدَنَ adferre, زَدَنَ verberare, at-
que alia inter legendum observanda; ut
بَر کَرَدَنَ onerare, q.d. onus facere, پُر کَرَدَنَ
implere, کَرَدَنَ جَنگَ bellum gerere, دُوستَ
بَلَوَر کَرَدَنَ باورَ دَاشْتَنَ amare, item
قُورمانَ بُرَدَنَ هموار ساختنَ *Erumpere*
obedire, بازِي خُورَدَنَ سوگند خورَدَنَ jurare,
fallere, بَانگَ زَدَنَ اقرار آوَرَدَنَ confiteri, cla-
mare, مَبَدِي زَدَنَ prædicare; et infinita id
genus

genus alia : quod si quis nonnulla ex his
potiùs Verbis neutris judicaverit esse accen-
senda, non repugno.

Passivum fit, & in verbis simplicibus,
& in verbis compositis, plerunque à verbo
Substantivo - *كُتِبَ* esse, & participio præ-
teriti Activi; aliquando etiam fit à *كَرِهَ*
& *كُتِبَ* (quæ esse & fieri significant)
cum participio præteriti : ut *كُتِبَ* occidi,
كُتِبَ lavari, *كُتِبَ* tra-
hi, *كُتِبَ* onerari, *كُتِبَ*
impleri : Similiter *كُتِبَ* occidi,
كُتِبَ lavari.

Passivum etiam fieri potest ab adjectivis
nonnullis & *كُتِبَ*, & nonnunquam à
nominibus substantivis, eodem modo quo
fit à participio, ut *كُتِبَ* sanari,
كُتِبَ edificari,

Neutrum duplex est, *Simplex*, ut *كُتِبَ* ve-
nire, *كُتِبَ* timere, *كُتِبَ* tremere,

gemere, *أَفْقَاسُنْ* cadere, *مَرُوتُنْ* mori,
vivere, *رَقَتُنْ* ire, *دَوِيْدُنْ* currere.

Compositum, sapissimè fit ex *شَدَنْ* et Ad-
jectivo, aut Substantivo; & nonnunquam
è *وَاشْتَنْ* unà cum Adjectivo, aut Substan-
tivo: ut *خَمُوشْ شَدَنْ* silere, *هَشْمَارْ شَدَنْ*
cautum esse, *بَيْدَارْ شَدَنْ* evigilare, *رُوشَنْ*
هَيَا وَاشْتَنْ & *حَيَا شَدَنْ* fulgere, *رُوزَه وَاشْتَنْ*
recundum esse, *رُوزَه وَاشْتَنْ* jejunare.

Haftenus de Verborum formis, & figuris.

Verbum quoad speciem dividitur in *Primi-*
tivum, ut *خُفَّتَنْ* dormire, *سُوقَتَنْ* combu-
rere, *حَشِيدَنْ* gustare: & *Derivativum*, quod
à primitivo deducitur: desinèntque vel in
يَدَنْ vel *أَفِيدَنْ* vel *أَقَانِيدَنْ* in Infinitivo.

Quæ in *يَدَنْ* desinunt, formantur à
Præsenti, & à secundâ personâ singulari
primitivorum; ut à *سُوقَتَنْ* comburere,
سُوزِيْدَنْ comburis; fit nova species *سُوزِيْدَنْ*
comburere.

Quæ

Quæ in *آيَدَنْ* terminantur, fiunt tam à primitivis, quàm derivativis in *يَدَنْ* desinentibus; ut à *حَشِيْدَنْ* gustare, *حَشَايَدَنْ* facere gustare, à *قَايَدَنْ* splendere, *تَبَايَدَنْ* facere splendere, à *سُوْرِيَدَنْ* comburere, *سُوْرَانِيَدَنْ* facere comburere. Verba igitur Neutra, assumptâ hâc terminatione, mutantur in Activa, & Verba Activa in *مُتَعَدِي* sive dupliciter Activa, ut loquuntur Grammatici.

Denique, quæ in *أَيَايَدَنْ* terminantur, fiunt ab Infinitivis in *أَيَدَنْ* desinentibus, suntque ejusdem significationis.

Conjugatio una est.

Modi tres sunt, Indicativus, Imperativus, Infinitivus. Atque hi tres solummodo ab Hebræis, Chaldæis, Syris, Arabibus, & Æthiopibus, ut genuini agnoscuntur; reliqui supplentur præfixis particulis optandi, aut subjungendi.

Radix, seu thema, omnium Modorum,
&

& Temporum, à Lexicographis Perficis, Infinitivus ponitur: quod forsan multò etiam in Hebræâ linguâ, propter quiescentia *Ain* ʾ, & ʾ, esset consultius.

Infinitivi omnes, aut in *فَن* desinunt, aut in *قَن*.

Tempora quinque sunt; quorum quædam facilè à radice, *h.e.* Infinitivo ducuntur, quædam paulò difficiliùs, ut mox docebitur.

Personæ tres sunt, & duo *Numeri*, Singularis, & Pluralis. Dualem Persæ non usurpant.

Literæ formativæ, sive *indices personarum*, in omnibus Temporibus eadem sunt, si tertiam solùm personam præteriti perfecti excipias in numero singulari; quæ terminatur in ۛ ab Infinitivo *فَن*, in ۛ ab Infinitivo *قَن*.

ۛ primam personam singularem ubiq; indicat, ۛ secundam, ۛ tertiam, ۛ primam personam pluralem, ۛ secundam, ۛ tertiam: quæ videntur assumptæ à verbo Substantivo *است* est. e.g.

أَنَا أَنْتَ هُوَ هُمْ أَنْتُمْ هُنَّ
Sum, es, est, sumus, estis, sunt.

Temporibus, distinctionis gratiâ, notæ aliquæ tanquàm characteristice solent præfigi, sc: *هِي* et interdum *مِي* Præsentis & Imperfecto, *ب* Futuro, & Imperativo, quæ aliquando etiam præterito perfecto præponuntur, ut *مِي خَوْرَمَ* & *هِي خَوْرَمَ* comedo, *مِي خَوْرَمَ* comedebam, *بِخَوْرَمَ* comedam *مِي خَوْرَمَ* comede. Verùm hæ notæ (Temporum characteres) in Verbis simplicibus, & compositis, sæpè omittuntur: in compositis nonnunquam interferuntur, inter ipsum Verbum, & Nomen, aut inter Verbum & Præpositionem, ut *بُرْ كَرَدَنَ* implere, *پُرْمِي كَنَمَ* impleo, *دَرْ آمَدَنَ* introire, *دَرْمِي آيَمَ* introeo.

Formatio Temporum.

Præsens ab Infinitivo variè deducitur. Infinitivus, ut jam dictum est, desinit in *نَ*, aut *تَنَ*. Ex his Infinitivi termina-

G

tioni-

tionibus *Præsens* ritè efformare, præcipua Linguae Persicæ difficultas est. Nos hanc varietatem ad paucas regulas reducemus.

Reg. 1. Quorum Infinitivus desinit in قَن, ea syllabicam terminationem قَن, sine aliâ mutatione, in م mutant in primâ personâ Præsentis, & singulari numero; ut à خَوَادَن numerare, مي شمرَم numero, خَوَادَن vocare, مي رانَم voco, رَاَدَن persequi, مي رانَم persequor, كَنَدَن fodere, مي كنَم fodio.

Eandem etiam flexionem sequuntur, quæ in يَدَن vel آيدَن terminantur in Infinitivo; similiter enim يَدَن in م convertunt in Præsentis, ut مي برَدَن scindere, scindo, مي چَرَدَن pascere, pasco, مي چَرَدَن lacerare, مي تَرَم lacero, خَنَدَن ridere, مي خندَم rideo, مي خَرَدَن emere, مي خرم emo, مي چَرَدَن gustare, مي چشم گُشتو credo, مي كَرَم induere, مي دُوشيدَن induo, مي دُوشايدَن facere induere, مي دُوشاتم facio induere.

Quæ

Quæ verò habent و immediatè ante تَنْ in præsentī mutant تَنْ in يَمْ , & etiam in ! commutatur, ut تَنْمُوْنَ tentare, ميَّ آزْمَايَمْ, tento, تَنْمُوْدَنْ laudare, ميَّ سَخَايَمْ laudo, تَنْمُوْدَنْ ostendere, ميَّ نَمَايَمْ ostendo.

Anomala censenda sunt تَنْمُوْدَنْ esse, ميَّ شَوْمُ sum, تَنْمُوْدَنْ dare, ميَّ دَهْمُ do, تَنْمُوْدَنْ verberare, ميَّ رَهْمُ verbero, تَنْمُوْدَنْ videre, ميَّ بِيْتَمْ video, تَنْمُوْدَنْ venire, ميَّ آيَمْ venio, تَنْمُوْدَنْ adferre, ميَّ آوَرَمْ adfero, licet تَنْمُوْدَنْ regulariter inveniat. تَنْمُوْدَنْ creare, ميَّ آفَرَمْ creo, تَنْمُوْدَنْ aperire, ميَّ كَشَايَمْ aperio, تَنْمُوْدَنْ facere, ميَّ كَنْمُ facio.

Reg. 2. Quorum Infinitivus desinit in تَنْ , ea etiam syllabicam terminationem تَنْ in م vertunt in præsentī, & litera immediatè præcedens تَنْ , quæ solet esse vel خ , vel س , vel ش , vel ف , variè commutatur in præsentī. e.g.

Si خ præcedat, vel خ resolvitur in ي ,

G 2

ut

ut سُوخْتَن comburere, مي سوزَم comburo,
 اَنْدَاخْتَن jacere, مي اَنْدَاژَم jacio : vel muta-
 tur in literam ejusdem organi cum ز . *b. e.*
 in-س, vel ش, ut شَنَاخْتَن cognoscere, مي شَنَاسَم
 cognosco, فَرُوخْتَن vendere, مي فَرُوشَم vendo.

Si س præcedat cum Fathâ, aliquando mu-
 tatur in ن, ut شَكْسَتَن frangere, مي شَكَنَم frāgo;
 aliquando in ه, ut جُسْتَن saltare, مي جَهَم salto,
 كَاسَتَن subtrahere, مي كَاهَم subtraho: aliquan-
 do in ي, ut كَرِسْتَن flere, مي كَرِيم fleo. excipe
 خَاسَتَن surgere, مي خَيْرَم surgo, qd peculiarem
 anomaliam obtinet, ut et بَسْتَن ligare, مي بَنَدَم
 ligo.

Si س præcedat cum Dammâ convertitur
 in و, ut جُسْتَن quærere, مي جَوِيم quæro,
 شُسْتَن lavare, مي شَوِيم lavo.

Si س præcedat cum Kesrâ convertitur in ي,
 ut رُسْتَن vivere, مي رِيم vivo : vel frequentius
 abjicitur, ut دَانَسْتَن scire, مي دَانَم scio, تَوَانَسْتَن
 posse, مي تَوَانَم possum, sed نِشِنَسْتَن sedere, in præ-
 senti habet نِشِينَم sedeo, interjecto ي. Si

Si præcedat ش cum ا, convertitur in ر, ut كَبَّاشْتَنْ habere, مِي دَارَمْ habeo, præterire, relinquere, مِي كَذَارَمْ prætereo, relinquo: sine ا antecedente regulariter flectitur, ut مِي كُشْتَنْ occidere, مِي كُشَمْ occido.

Ultimò, si præcedat ف mutatur in ب, vel و; quæ cum sint literæ ejusdem organi, ut Grammatici notât, facillè inter se commutantur: ita مِي كُوفْتَنْ pulsare, مِي كُوفَمْ pulso, مِي رُفْتَنْ invenire, مِي رُفَمْ invenio, مِي رُفْتَنْ eo.

Excipienda sunt مِي كُفْتَنْ dicere, مِي كُوفَمْ dico, مِي كُفْتَنْ capere, مِي كُفَرْمْ sive مِي كُفَرْمْ capio, quæ anomala censenda sunt.

Cognitis, Presenti, et Infinitivo, in reliquis temporibus deducendis nulla est difficultas. A Præsenti enim, aut Infinitivo omnia formantur. Nempe *Præteritum imperfectum, imperfectum, & plusquamperfectum, ab Infinitivo: Futurum verò, atque etiam Imperativus modus, à Præsenti.*

Perfectum fit mutando ب infinitivi in و

ut *خَوْرَتَن* edere, *خَوْرَتَم* edi, *دَانِسْتَن* scire,
دَانِسْتَم scio.

Imperfectum fit præponendo *مي* ante præteritum, ut *خَوْرَتَم مي* edebam, *دَانِسْتَم مي* sciebam.

Plusquamperfectum fit à participio præteriti, & verbo substantivo *بُون* esse, ut *خَوْرَتَم بُونَم* ederam, *دَانِسْتَم بُونَم* sciveram. Participium autem præteriti idem est cum infinitivo, mutato solum *ن* in *ر*, ut suo loco dicetur.

Futurum fit à præsentis abjiciendo *مي* & præponendo *بِ* vel *بِه*, ut *بِخَوْرَتَم* vel *بِهْخَوْرَتَم* edam, *بِدَانَسَم* sciam.

هَرَجَه قُو بَكْنِي مَن بَكْنَم

Quicquid feceris faciam.

Solent nonnulli *futurum secundum*, quod compositum vocant, adjungere; verum id nullo cum dispendio omitti potest: fit enim à verbo *خَوَاهَم* volo, & ab infinitivo, elisâ *ن*

notâ

notâ ejus, quæ alibi etiam excidit: ut
 خَوَاهُمْ دَايَسْتُ volo edere, h.e. edam. خَوَاهُمْ
 volo scire, h.e. sciam.

Imperativus affirmativus est idem cum fu-
 turo, abjectâ solùm ejus terminatione ي in
 secundâ personâ singulari; ut خُورْ ede,
 بِدَانْ scito. اِخُورِي edes, بِدَانِي scies.

Notandum autem ب in Imperativo, eupho-
 niæ gratiâ, ut ب be, vel ب bi, vel ب bu, pronunciari,
 pro ratione vocalium, et consonantiû sequen-
 tium; in Lexico tamen Perso-Turcico semper
 ب scriptum reperi: item et in futuro, et in impera-
 tivo, ب cum ي præfigi, si verbum incipit ab ا, ut
 بِيَاقُورُوشْ accendere, بِيَاقُورُوشْمْ accendam, بِيَاقُورُوشْ
 accende; quo casu ا verbi non rarò omittitur,
 ut بِيَاقُورُوشْمْ accendam, بِيَاقُورُوشْ accende.

Imperativus negativus, fit præfixâ م negationis
 notâ, vel particulâ نَ in locum ب, ut مَخُورْ
 & مَدَانْ ne ede, مَدَانْ & مَدَانْ nescito.
 Si prima radicalis incipiat ab ا, mutatur ي in ي
 ut مَيَا et مَيَا ne veni, pro مَا et مَا.

Conjugatio Verbi perfecti خورَدَن edere.

Præfens.

Ego edo,	Singularis.	مَنْ مِي خورَدَم
Tu edis,		تُو مِي خورِدي
Ille edit,		اُو مِي خورَدَن
Nos edimus,	Pluralis.	مَآ مِي خورِديم
Vos editis,		شَما مِي خورِديد
Illi edunt.		ايشان مِي خورَدَن

Præteritum imperfectum.

Edebam,	Singularis.	مِي خورَدَم
Edebas,		مِي خورِدي
Edebat,		مِي خورَدَن
Edebamus,	Pluralis.	مِي خورِديم
Edebatis,		مِي خورِديد
Edebant.		مِي خورَدَن

Præteri-

[Præteritum perfectum.]

Edi,	Singularis.	خَوْرَقْتُمْ
Edisti,		خَوْرَقْتِي
Edit,		خَوْرَقَ & خَوْرَقَتْ اَسْتِ
Edimus,	Pluralis.	خَوْرَقْنَاهُمْ
Edistis,		خَوْرَقْتُمْ
Ederunt.		خَوْرَقُوْهُ

Præteritum plusquamperfectum.

Ederam,	Singularis.	خَوْرَقْتُمْ	بُوْهْتُمْ
Ederas,		خَوْرَقْتِي	بُوْهْتِي
Ederat,		خَوْرَقَتْ	بُوْهَتْ
Ederamus,	Pluralis.	خَوْرَقْتُمْ	بُوْهْتُمْ
Ederatis,		خَوْرَقْتُمْ	بُوْهْتُمْ
Ederant.		خَوْرَقُوْهُ	بُوْهُوْهُ

H

Futu-

Futurum.

Edam,	Singularis.	يَخْطَرُ
Edes,		يَخْطَرِي
Edet,		يَخْطَرَنَّ
Edemus,	Pluralis.	يَخْطَرُون
Edetis,		يَخْطَرُونَ
Edent,		يَخْطَرُوا

Futurum 2^m vel Compositum.

Volo edere.	Singularis.	يَخْطَرُ	يَخْطَرُ
		يَخْطَرِي	يَخْطَرِي
		يَخْطَرَنَّ	يَخْطَرَنَّ
	Pluralis.	يَخْطَرُونَ	يَخْطَرُون
		يَخْطَرُونَ	يَخْطَرُونَ
		يَخْطَرُوا	يَخْطَرُوا

Impera-

Imperativus.

Edic,	Singul.	يَخُورْ
Edat,		يَخُورُنْ

Edamus,	Pluralis.	يَخُورِيْمُ
Edatis,		يَخُورِيْنْ
Edant.		يَخُورُوْنْ

Infinitivus.

Edere,	خُورَ & خُورَتْنِ	Præsens.
Edisse.	خُورَتْنِ بُوْنْ & خُورَتْنِ بُوْنْ	Præter.

Participium.

Edens,	خُورَانْ & خُورَا	Præsens.
Qui edit,	qui esus est.	خُورَتْنِ Præter.

Gerundia formantur ab Infinitivo mediante præpositione, vel nomine, & modum, aut finem actionis declarant; ut

بُخُورَدَنْ edendo, خُورَدَنْ شَكَا tempus edendi, بِيش خُورَدَنْ ante edendum.

Ad hanc conjugandi formam, aliorum Verborum, quæ perfecta sint, conjugatio, flectenda est.

Advertendum, ut suprà dictum est, tertiam personam singularem præteriti perfecti, & imperfecti, eandem obtinere terminationem, quam habet Infinitivus, rejecto ن; idèque quæ in دَنْ exeunt, in ۛ terminantur, quæ in تَنْ in ت; ut مَائِدَنْ manere, مَائِدْ mansit, يَافَتَنْ invenire, يَافَتْ invenit.

Alia etiam est præteriti perfecti formatio per Verbum Substantivum هَسْتَنْ esse, & participium præteriti, ut خُورَدَنْ هَسْتَمْ edi, خُورَدَنْ هَسْتِي edisti, خُورَدَنْ هَسْتِ edit, &c. ubi ۛ sæpè eliditur propter concursum alterius ۛ, ut خُورَدَنْ هَسْتِ edit.

In Infinitivo ن characteristicum sæpè abjicitur;

abjicitur ; ut *خُورَدُ* edere , pro *خُورَدَنْ* :
 & v participii præteriti quoque tollitur ;
 ut *خُورَدُ* qui edit , vel esus est , pro *خُورَدَ* , ita
تَوِيسْتُ qui scripsit , vel scriptus est (Græcè
γραφῶς & *γραφάμηνον* ,) pro *تَوِيسْتَ* . Unde
 tertia persona singularis præteriti perfecti,
 Infinitivus , & Participium præteriti , viden-
 tur inter se convenire ; sed ex orationis sen-
 su facile à se invicem distinguuntur.

Infinitivus nihil aliud est quàm ipsum
 nomen actionis , *خُورَدَنْ* edere , vel esio ,
 & reliquorum nominum more , casibus , &
 numeris variatur . ut Nom. *خُورَدَنْ* esio ,
 Gen. *خُورَدَنْ* Dat. & Acc. *خُورَدَنْ رَا* . Plur.
 Nom. *خُورَدَنْهَا* esiones .

His modis , & temporibus , alii insuper
 adjungunt *Futurum* , seu *Præterito-futurum*
Subjunctivi . Fit autem per participium præ-
 teriti , & futurum Verbi Substantivi *بُودَنْ* , ut
اَكْرَ اَمْدَه بَاشَم si edero , *اَكْرَ اَمْدَه بَاشَم* si ve-

H 3 nero.

nero. Verum, cum à Lexicographis omit-
tatur, neque in paradigmate, quod Con-
stantinopoli accepi, mentio ejus sit, ab ipso
paradigmatē removi, atque in hunc locum,
nequid desideraretur, seposui.

Futurum, sive Præterito-futurum,
Subjunctivi.

Si	Edero,	Singularis.	شَوْرَقَه	بَاشَم
	Ederis,		شَوْرَقَه	بَاشِي
	Ederit,		شَوْرَقَه	بَاشِيَه
	Ederimus,	Pluralis.	شَوْرَقَه	بَاشِيَم
	Ederitis,		شَوْرَقَه	بَاشِيَه
	Ederint.		شَوْرَقَه	بَاشِيَه

Notandum etiam è Verbo Substantivo
عَدَرَ, vel عَدَسَ, & è participio præteri-
ti (ejus Persæ amantissimi sunt) alia
tempora, tum in Indicativo, tum in Op-
tativo,

tativo, & Subjunctivo, posse formari, uti inter legendum observabis.

De Verbis negativis.

Verba negativa, quæ linguæ Turcicæ studiosis multas pariunt molestias, à Persis reddi solent per præfixionem نَ , vel ۛ , quod iis حَرْفُ تَنْيِ littera negationis appellatur, & in unam dictionem cum ipso Verbo coalescit; ut حَوْرَدَن non edere, نَاسَتَن scire, نَدَانَسَتَن nescire. Ubi eodem planè modo نَ , hoc est non, Persicè cum نَاسَتَن coadunatur, quo ne in Latinâ voce nescire.

Quoad flexionem Verba negativa cum paradi-gmate supraposito conveniunt; e.g. in Præsenti تَنْيِ حَوْرَم non edo, تَنْيِ حَوْرِي non edis. Similiter in præterito تَنْيِ حَوْرَدَم non edi, تَنْيِ حَوْرَدِي non edisti, & ita in reliquis.

Verùm

Verùm ب characteristicum futuri, præfixo ذ, plerunque tollitur; ut in hoc disticho videre est.

حَرَامَشْ بُؤْ نَعَمَتْ بِأَنْشَاءِ
كَهْ هَنْكَامْ قُرْصَتْ كَدَ ارَنْ نِكَاهْ

Impius est, gratiam Regis,

Cum tempus opportunum fuerit, qui neglexerit.

كَسْنُ قُبَايْدَ قَبْخَاةَ قَرْوَيْشِ
كَهْ خِرَاجَ زَمِينِ وَبَاقِ بَدِ

Nemo veniet in domum pauperis,

Ut vectigal agri, & vineæ solvat.

Imperativus verò loco ذ substituit و, & characteristicum ب etiam aufert. ut

مَكْنِ أَذْكُشْتِ تَرِ سَوْرَاخِ كَرْدُمْ

Ne immitte digitum in foramen Scorpii.

De Verbis imperfectis, sive anomalis.

Paradigma خُورَدَنْ, ut jam dictum, regula & norma est, ad quam aliorum Verborum declinatio dirigenda est; quòd

†

fi

si aliqua ab illo canone aberraverint, quæ admodum pauca sunt, anomala censenda sunt. Inter hæc usitatissima sunt verba substantiva.

Verba Substantiva.

Verba Substantiva eodem ferè modo flectuntur, quo reliqua verba; sed quoniam Persis varia sunt, & aliquam anomalam habent, visum est eorum paradigma adjungere.

Paradigma *بودن* esse.

Præsens.

Sum,

es,

est,

sumus,

estis,

sunt.

Singularis.
Pluralis.

آم

ای

آست

ایم

اید

آند

آند

I

Præteri-

Præteritum imperfectum.

Eram,	Singularis.	مِی بُودَم
Eras,		مِی بُودِی
Erat,		مِی بُود
Eramus,	Pluralis.	مِی بُودِیم
Eratis,		مِی بُودِید
Erant.		مِی بُودُند

Præteritum perfectum.

Fui,	Singularis.	بُودَم
Fuisti,		بُودِی
Fuit,		بُود vel بُودِه است
Fuimus,	Pluralis.	بُودِیم
Fuistis,		بُودِید
Fuerunt.		بُودُند

Præterit-

Pætericum plusquamperfectum.

Fueram,	Singularis.	بُونَةٌ شَدِمَ
Fueras,		بُونَةٌ شَدِي
Fuerat,		بُونَةٌ شَدَّ
Fueramus,	Pluralis.	بُونَةٌ شَدِمُمْ
Fueratis,		بُونَةٌ شَدِيدُ
Fuerant.		بُونَةٌ شَدَدُوا

Futurum primum.

Ero,	Singularis.	بَاشِقُمْ
Eris,		بَاشِي
Erit,		بَاشَدُ
Erimus,	Pluralis.	بَاشِمُمْ
Eritis,		بَاشِيدُ
Erunt.		بَاشِنِي

Futurum 2um vel Compositum.

Ero,	Singularis:	بُونُ	خَوَاهَمَ
Eris,		بُونُ	خَوَاهِي
Erit,		بُونُ	خَوَاهَدَ
Erimus,	Pluralis:	بُونُ	خَوَاهِمَ
Eritis,		بُونُ	خَوَاهِدَ
Erunt,		بُونُ	خَوَاهُنَدَ

Imperativus.

Sis,	Singularis:	بَاشْ
Sit,		بَاشْدَ & بَانْ
Simus,	Pluralis:	بَاشِمَ
Sitis,		بَاشِدَ
Sint.		بَاشْنَدَ

Infinitivus.

Esse,	بُونُ	vel	بُونَدَنَ	Præsens.
Fuisse.	بُونَدَنَ			Præteritum.

Partici-

Participium.

Qui fuit. يُودَن Pret.

Gerundia eodem modo formantur ab Infinitivo, quo in Verbis perfectis; ut يُودَن essendo; &c..

Futurum Subjunctivi fit sicut in verbis perfectis, è futuro Indicativi, & Participio, ut

Si	Fuero,	Singularis.	يُودَن	بَاشَم
	Fueris,		يُودَن	بَاشِي
	Fuerit,		يُودَن	بَاشَد
Si	Fuerimus,	Pluralis.	يُودَن	بَاشِيم
	Fueritis,		يُودَن	بَاشِين
	Fuerint.		يُودَن	بَاشِيند

Eodem modo يُودَن بَاشَم inflectitur, eandemque significationem obtinet.

Advertendum 1 in *Præsenti* plerunque absorberi, si aliud 1 præcedat; quin etiam alibi ut plurimum omitti; & omnia hujus temporis veluti affixa cum antecedente voce sæpissimè coalescere; ut *مَنْمَ كُو* ego sum surdus, pro *مَنْمَ كُو*; sic *رَأْسَتْسِي* æquum est, pro *رَأْسَتْسِي*; sic *قَرْدِيكُ قُوسَتِ* & *قَرْدِيكُ قُوسَتِ*; sic *رَأْسَتِ* apud te est, pro *قَرْدِيكُ قُوسَتِ*. ita in poesi.

بَدَرِيَا مُنَافِعَ بِي سَمَارَسْتِ
وَكُورِ خَوَافِي سَلَامَتِ قَر كِنَارَسْتِ

In mari commoda innumerabilia sunt;
Verùm si cupias salutem, littus habet.

Præfixo *ن* negationis signo, 1 verbi *آسْت* convertitur in *ي*, ut *نِيسْتِ* non est; eodem modo, sicut supra dictum est, quo præmissis *كُ* & *جُ* particulis interrogationis, 1 mutatur, & abjicitur, ut *كَيْسْتِ* quis est? *أَيْسْتِ* quid est?

Conju-

Conjugatio *شدن* *esse, & fieri*, à quo
Verba passiva formantur.

Indicativi præsens.

Sum,	Singularis.	می شوم
Es,		می شوی
Est,		می شود & می شون
Sumus,	Pluralis.	می شویم
Estis,		می شوید
Sunt.		می شوند

Præteritum imperfectum.

Eram,	Singularis.	می شدم
Eras,		می شدی
Erat,		می شد
Eramus,	Pluralis.	می شدیم
Eratis,		می شدید
Erant.		می شدند

Præte-

Præteritum perfectum.

Fui,	Singularis.	شَدِّمُ
Fuisti,		شَدِّدِي
Fuit,		شَدَّ & شَدَّهَ أَتَتْ
Fuimus,	Pluralis.	شَدِّدِمُ
Fuistis,		شَدِّدِمْ
Fuerunt.		شَدِّدُوْا

Præteritum plusquamperfectum.

Fueram,	Singularis.	شَدَّهَ بُوْهَمُ
Fueras,		شَدَّهَ بُوْدِي
Fuerat,		شَدَّهَ بُوْ
Fueramus,	Pluralis.	شَدَّهَ بُوْهَمُ
Fueratis,		شَدَّهَ بُوْهَمُ
Fuerant,		شَدَّهَ بُوْهَمُ

Futu-

Futurum.

Ero,

Eris,

Erit,

Singularis.

شوم

شوی

شود

Erimus,

Eritis,

Erunt.

Pluralis.

شویم

شوید

شوند

Imperativus.

Sis,

Sit,

Singul.

شو

شود

Simus,

Sitis,

Sint.

Pluralis.

شویم

شوید

شوند

Infinitivus.

Esse.

شدن

Pres.

K

Partici-

Participium.

ὢς.	شوا	Præs.
Qui fuit.	شده	Præt.

Conjugatio *هَسْتَن* esse.

Indicativi præsens.

Sum,	Singularis.	هَسْتَم
Es,		هَسْتِي
Eſt,		هَسْت

Sumus,	Pluralis.	هَسْتِمِز
Eſtis,		هَسْتِيذ
Sunt.		هَسْتَنْد

Infinitivus.

Esse. *هَسْتَن*

Reliqui modi, & tempora, desiderantur.

De

De Verbis impersonalibus.

Verba impersonalia, assumptâ, in quolibet tempore, tertiâ personâ Pluralis numeri, formantur: ut *مي خورند* itur, *مي خورد* comeditur. *مي بايد* & *مي بايد* oportet. alia non habet tempora.

De Participio.

Participium est vox, casibus, & numeris inflexa, actionem, vel passionem significans, cum differentiâ temporis: partim igitur cum Nomine, partim cum Verbo convenit; ratione flexionis cum Nomine, ratione significationis cum Verbo.

Persis duplex est participium; Præsens, & Præteritum.

Præsens formatur à præsenti Indicativi, mutando *م* primæ personæ notam in *ي*, & abjiciendo augmentum *مي*; ut *مي خورم* K 2 comedo,

comedo , خُورَا comedens , مِي كُنَم facio ,
 كُنَا faciens ; vel fit mutando م in اَنْ
 ut خُورَان comedens , كُنَان faciens.

Præteritum, modò activam, modò passi-
 vam, habet significationem ; ut verba me-
 dia apud Græcos ; fit mutando ن cha-
 racteristicum Infinitivi in ة ; ut خُورَدَنْ
 comedere , خُورَدَ qui edit, & esus est.
 Terminatio ejus in Plurali frequenter est
 كَان , ut خُورَدَ كَان , vel eliso ة ,
 خُورَدَ كَان , qui edunt , vel esi sunt.
 Quanquam non rarò, cum Verbo plurali
 conjunctum , manet invariabile ; ut in
 Syntaxi docebitur.

E participio Præsentis, adjecto أَندَ , fit
 aliud *Participium*, sive potiùs *nomèn Actoris*,
 quemadmodum supra dictum est ; ut è
 خُورَكَا fit خُورَدَ أَندَ heluo. è كُنَا fit
 كُنَدَ أَندَ factor, sive faciens : è سَارَا faciens,
 fit سَارَدَ أَندَ Arabicè مَصْنِفَ factor, actor,
 sive

sive agens; in quibus omnibus quiescens excidit.

De Voce inflexili.

EXposita est vox flexilis, sequitur vox inflexilis, quæ nec genere, nec numero, variatur.

Vox inflexilis quadruplex est; Adverbium, Conjunctio, Præpositio, Interjectio; quæ uno nomine, ab Hebræis מילה dictio, ab Arabibus حرف particula, dicuntur.

De Adverbio.

Adverbium est vox indeclinabilis alii voci adjuncta, ad explicandam quantitatem, vel qualitatem, vel aliquam circumstantiam: estque vel

Quantitatis.

بسیار multum, اندک parum.

K 3

Loci.

Loci.

از اینجا hinc, از آنجا illic, hic, اینسو illinc, آنسو illuc, کجا ubi,
 درون ubique, هر کجا که unde, از کجا
 & بیرون extra, آهنگون intus, & دورون & فرو
 & فرو infra, بالا supra, fursum.

Temporis.

امروز hodie, شب بیکجا vesperi, مانه manè
 پس فردا cras, فردا heri, این شب hanc nocte,
 اکنون nunc, پیش ante, پست post, هرگز
 cùm, چون tunc, آنکاه
 nunquam, هرگز نه unquam, statim,
 هماندم, بعد از آن adhuc, هنوز, modò,
 è vestigio, هنوز, usque ad : temporis
 & loci, تا usque, quando, همیشه semper.

Numeri.

یکبار semel, باری & iterum,
 دوبار bis, سه بار ter, & sic deinceps.
 چند بار

بِسْمَارٍ بَارٍ quoties, چندان بَارٍ toties,
 بَارَهَا aliquoties, قَلِيلٌ بَارٍ raro, هَمْ
 & بَارٍ & بَارٍ iterum, porro.

Qualitatis.

Nomina adjectiva qualitatem aliquam significantiā, apud Persas facile adverbialiscunt; ut غَضَبٌ قَاكِي iratus, & iratè; sic etiam nomina substantiva, adjecto in fine لَهْ, possunt adverbialiter exponi; ut مَدْرَآئِهْ maternè, مَدَابَّآئِهْ prudenter; & sic in reliquis. in quibus omnibus *modus affectionis* denotatur.

Similitudinis.

هَنْجَنِينَ & هَنْجَنِينَ & هَنْجُونِ & هَنْجُو
 چَنَآكِهْ & چَنَآئِهْ & چَنِین & چَنِین &
 هَنْجَنَآكِهْ, sic, sicut, quemadmodum; quibus
 هَنْجَنَانِ & هَنْجَنِينَ & هَنْجَنِينَ
 ita: آن طَوْر & اَنْجَنَانِ, eo modo, sic.

Interro-

Interrogandi.

كُو ubi, كَجَا ubi loci, هَا & هَا num, an,
 هَنَّة nonne, جَرَا & جَرَا quare, جَنْد quot,
 جَوْن حِكْوَنَة item جَوْن quo-
 modo.

Negandi.

مَ non, & مَ non.

Demonstrandi.

اَيْنَاكِي, ecce.

Optandi.

كَاشِي & كَاشِي utinam, h. e. لَيْتَ A-
 rabicè.

Hortandi.

اَيْيَا agedum.

Dubitandi.

مَبَادَا ne forte; يَا aliquan-
 do an significat.

Congregandi.

بِهِمْ & بِهِمْ simul.

Separandi.

هَيْنَ solùm, & هَيْنَ.

De Conjunctione.

Conjunctio est vox inflexilis, orationis partes inter se connectens, & ordinans.

Conjunctionum variaz sunt formaz.

Copulativa, و, هَمْ, هِيْز, et, etiam.

Disjunctiva, يَا, aut, vel.

Concessiva, اَكْرَجِيْ, كَرْجِيْ, etsi, tametsi, quamvis.

Discretiva, اَمَّا, sed, verum, autem, لِيَكُنْ, & قَرْجَنْد & قَرْجَنْد, بَلْ, & بَلَكَا, & كَا, etsi, quamvis.

Rationalis, بِتَابَرِيْن, & بِوَاْسَطَة, & بِسَبَب, ergo, idcirco, propterea, quocirca : يَسْ frequenter illationem infert, significatque ergo, itaque ; sed saepius ordinem indicat, sententiasque connectit ; & tunc significat dein, deinde, post, postea, praterea.

Causalis, كَا, quia, quod, ; saepe redundat. جَرَا & زِيْرَا, & زِيْرَا, & جَرَا, quoniam, quia.

هَرَكَاً siquidem, اَزْ اَنْجَاكَ quandoquidem,
quandoquidem.

Conditionalis, اَكْرَ & كَرْ si.

Exceptiva, اَكْرَكَ nisi, si fortè, كَرْ nisi,
præterquam, كَرْ præter, كَرْ præterquam.

Electiva, اَزْ quàm.

Finalis, كَا, & قَا, ut.

De Præpositione.

Præpositio est vox indeclinabilis, significās circumstantiam, aut habitudinem rei, in loco, ordine, aut causâ. Vel, ut brevius dicam; est vox verbum nomine connectens, & terminum motus, & quietis denotans. Actiones enim et passionēs expressæ verbis, sūt quidam motus. Motus autem omnis consistit inter terminos à quo, ad quem, propter quem, sine quo, cum quo, in quo, &c. unde omnis præpositionū natura emergit; ut subtilissimè à Ful. Scaligero animadversum est.

Præpositi-

Præpositionum quædam simplices sunt, quædam compositæ.

Simplices.

بَر et اَبَر *super*, et سَورَتَم *supra tectum*,
بَر كِنَارِ دَرِيَا *super littus maris*.

ا, ab, ex; ut.

شَمِشِيرِ بِيَكْ اَز اِهْنِ بَدِ چُونِ كِنْدِ كَسِي

Bonum gladium è ferro malo quis faciet?

اَز de, كَرِيْمَانَسْت Zeidus est de (مِنْ)
honorandis.

پَر, vel propter, بَخُورَتَم اَز كُورَسَنَكِي Comedi
præ fame.

Nota comparationis, ut supra annotatum.

Notandum sæpè loco اَز scribi ز; ut

زِ مَن اِشْمَا a me, زِ شَمَا a vobis.

اَوَاز cum; ut اَوَازِ قُو tecum ero.

سُوِي ad, versus.

بِ per, jurandi particula; بِحَدَا per Deum.

بِ cum, instrumentum, aut modum actionis
denotans; ut تَوِشْتَم بَعَلَم Scripsi calamo.

ad; ut كَوَّهَ بَكُوَّهَ قَرَسَدَ Mons ad montem
non accedit. Proverb.

خَرَّ عَيْسَى أَكْرَ بَمَكَّةَ رَوَّ
جُونِ بَيَّيْدَ هَنُوزُ خَرَّ بَاشَدَ
Asinus Christi, etsi Meccam iret,

بَ Cum reverteretur, adhuc asinus esset.

secundum; ut پَادَاشِ دَاتَمَشِ بَكْرَدَارِ اوْ
rependi ei secundum opus suum.

in; ut بَرَزْدَانِ in carcere: ante pronomina
بَدِينِ جَايِ & اَيْنِ interfertur و; ut
in hoc loco, بَدَانِ جَايِ in illo loco.

بِي sine, absque.

بِيروُنْ شَدَن يَاسَلَاخَ زَيْدَ cum, h.e. مَعَ; ut
Exiit cum armis Zeidus.

هَر كَهْ بَا دُشْمَانِ صَلَاحَ كُنَدَ
آزَارَد دُوشْتَانِ دَارَدَ

بَا

Qui cum inimicis pacem fecerit,
amicis injurius est.

ad, h.e. اِلَى; ut نِيَكْبِي كَرْتَمَ بَرِيدَ benefe-
ci Zeido, مَن بَا شَمَا نَبِي كَوْتَمَ Non dico vobis.

جَا لَا

بَلَا *supra*.

زِير *sub, infra*.

بَدَل *pro* ; عَیْنُ *Oculus pro oculo*.

ad, apud ; ut نَشِئَتْ بَرَّ دَسَتْ رَأْسَتْ *sedit*

ad dextram, نَوَسَتْ نَمَائِنْدَ

Ad tabulam omnes inimici amici apparent.

ad, h. e. اِلَى ; *ut* قَصْدُ نُو

ad te veni propter benignitatem tuam.

supra ; ut رَحْمَتِ مَكْنِ

كِهْ أَكْرَ قَائِرْ شُونِ بَرَّ نُو رَحْمَتِ تَكْنَدَ

Imbecilli inimici ne miserere :

Si potens fuerit tui non miserebitur.

Quanquam بَرَّ *videtur ibi poni pro* مَرَّ

quod, acquisitivè positum, est signum

Dativi casus.

مَرَّ *respondet Arabico لَ , éstque, sicut jam dictum, nota Dativi casus ; ut.*

مَرَّ پَتَهَرَا كَرَامِي دِهْ

Patri honorem da. i. Patrem honora.

بَهَرِ دِهْ اِیْنِ دِهْ دِهْ

L 3

بَرَّای

بِرَائِي propter, pro.

پَش post; ut مَن پَش post me.

پَش ante; مَن پَش ante, vel coram me.

قَا ad, usque ad.

قَرَار دَر صَکَفَ از آنه کُتَن فَکِیَر مَال in, ut

تَه صَبَر دَر دِل عَاشَق قَه آب دَر غَرَبَال

Non permanent in manibus prodigorum divitiæ;

Nec patientia in corde amantis; nec aqua in cri-

in, cum motu; ut

(bro.

دَر جَدِیْش اَمَدَه اَسْت in proverbium, vel

fabulam, venit.

de.

بِهَلَوِي juxta.

فَرُوْیَ آن دِرَخْت sub; ut فَرُوْیَ & فَرُوْیَ sub
illâ arbore.

مِیَانِ کُو فَرَمَن جَنَنگِ جُونِ inter; ut
اَشش اَسْت Duellum (sive contentio) inter duos
homines est instar ignis.

فَرَن مَن بِیَسْت; ut عِنْدَ apud, idem quod
اَسْت از دَرْمَهَا apud me viginti drachmæ sunt.

Prepositi-

Præpositiones compositæ.

از میان *h.e. Arabice* مِنْ بَيْنَ *a, ex, ut*
 برخاست از میان مُردگان *surrexit à mortuis.*
 برای *pro* ; *ita in Poesi,*

پادشاه پاسبان درویش است
 کز چه نعتی بغیر قولت اوست
 کوسفند از برای چوبان نیست
 بلکه چوبان برای خداست

Rex custos pauperum est ;

Siquid gratia extra illius imperium est :

Oves non sunt pro pastore,

Sed pastor pro ovibus.

ز تحت *sub.*

از جهت *propter.*

بواسطه & جهت *pro.*

از فوق *h.e. قَوْف supra.*

پیش از *coram, ante ; ut*

پس از *per* ; *cui apponitur*

بدون *admodum* ; *sine* بغیر از *sine* ; *quælibet*

quælibet.

تر

ذَرَّ غَيْرَ *sine* ; ut ذَرَّ غَيْرَ مَوْجِبٍ *sine causâ* ,
sine necessitate.

ذَرَّ بِيْشَ . مَارْفَعَةً آسَتْ *ante* ; ut ذَرَّ بِيْشَ *ante*
nos venit.

ذَرَّ جَانِبِ مُشْرِقٍ *Orientem* ; ذَرَّ جَانِبِ *versus* ;
versus.

De Interjectione.

Interjectio est vox inflexilis, quæ varios
 animi affectus indicat ; éstque vel

Exclamandi, اَ prob.

Lugendi, اَ heu.

Vocandi, اَي , & interdum يَا ô.

Optandi, كَاشِكِي ô utinam.

Comminandi, وَاي va.

De Syntaxi.

Syntaxis est debita partium orationis in-
 ter se, secundum receptam dicendi rati-
 onem, compositio.

Syntaxis

Syntaxis igitur Persica, est ea partium orationis compositio, quam consuetudo, usúsque dicendi, apud Persas exigit : quæ quòd aliis linguis non admodum dissimilis sit, & linguæ præsertim Anglicæ quàm maximè accedat, multa eâ de re dicere supersedeo.

Observandum est à Persis, substantiva pluralia conjūgi cum adjectivis singularibus; seu, ut meliùs dicam, adjectiva omnia plurali carere.

زَانَكَةُ كَةُ تَرَا بَرَّ مَن مَسْكِينِ تَظَرَّ اَسْتِ
اَنَامِ اَزْ اَفْتَابِ مَشْهُورَقَرَّ اَسْتِ

*Ex quo me miserum benigne aspexeras;
Vestigia mea sole splendidiora sunt.*

Notandum hîc زَانَكَةُ dici in poesi pro اَزْ اَنَكَا.

Participium præteriti singulare construitur cum verbo Plurali; ut اَوْرَدَةُ اَنَدُ ferunt, aiunt.

مَكُنَا كَفْتَةُ اَنَدُ
تَوَانَكِرِي بَهْرُ اَسْتِ تَهْ بَمَالِ
وَبُزْرَكِي بَعْلُ اَسْتِ تَهْ بَسَالِ

M

Sapi

Sapientes dicunt

Honorem in virtute esse, non in divitiis ;

Et dignitatem in intellectu esse, non in annis.

Substantivum adjectivo plerunque in orationis texturâ præmittitur.

صَبْرٌ نَلِيجٌ أَنتَ وَكَسِيحِينَ بَارَ شَهْرَيْنِ دَارُونَ

Patientia amara est, sed fructum dulcem habet.

Cùm duo substantiva concurrunt in regimine, substantivum quod regitur, ferè semper postponitur.

رَأْسُ عُولٍ vel عُولُ رَأْسُ Caput larvæ, sive Medusæ.
عَيْنُ حِرَاءٍ تَرَى جَنْبَهُ أَنتَ e. lacerna corporis oculus est.

Nonnunquâ tamen præmittitur genitivus, qui etsi nullam habeat casualem terminationem, quâ à nominativo distinguatur, è sensu tamen dignoscitur ; ut

عَاقِبَتِي شُكْرِي رَأْسِي شُكْرِي شُونَ

شُكْرِي جَدِّي بَابِ أُمِّي شُونَ

Denique lupi catulus lupus orit,

Est etiam homine adolescat.

Sub-

Substantiva, & Adjectiva, fiunt negativa
præmissio vel *بِي* vel *لَا*, seu *كَلَامٌ*, & aliquando
كَلَامٌ ut *بِي دَالٌ* excors, *لَا بَاكِي* impurus,
لَا بِيْتَا cæcus, non videns, *كَلَامٌ خَرْدٌ* insipiens.

دُو كَفَّ سَعْيِ بِي قَائِدَةٍ كَرْدَانَد
بِكِي آذَكِه مَالِ آندُوخت وُ نُخُورَد
وُ دِيكِرِ آذَكِه عِلْمِ آموخت وُ عَمَلِ تَكِرَد

Duo homines operam sine utilitate locant :

Unus qui divitias acquirit, & non fruitur ;

Alter qui scientiam discit, & non utitur.

Plura substantiva singularia regunt Verbum
Plurale, ut aliis etiam in linguis : sed hæc ali-
quando iis in unâ parte orationis verbum sin-
gulare respondet, in alterâ plurale.

هُنَرُ وَ قُضْلُ صَائِغِ آسْتِ تَا بِيْمَايَنْد

Virtus, & excellentia, pereunt, nisi appareant.

atque etiam alibi hæc enallage numerorum
usitata est.

Numeri cardinales sæpè regunt nume-
raturum in singulari, ut

دَه دَرَوِش تَر كَلِيي بِخُسَبِنْد
وَنُو پَادِشَاه تَر اَقَلِيي دَكُنْجِنْد

Decem mendici sub uno-tugurio cubant.;

Sed duo reges in uno regno se mutuò non ferunt.

قُوَّتْهَا تَقْسِ يَسَه اَسْت *Potentia animæ tres sunt.*

atque etiam in Plurali, ut in aliis linguis fieri adfolet ; دَه شَتْرَهَا *decem camel.*

اَدَم دَه پُوشَاكِي نُه اَدَم *Vir decem, vestimenta novem sunt.* nihil Turcico proverbio elegantius, idem totidem ferè verbis significante, اَدَم اَوْن طُوْقُوز دُون *Græci dicunt ἑπτά αἶμα.*

Verba activa regunt Accusativum ; ut :

خَر خَدَاوَنْد خُونْدَرَا شَنَاخت وَكَأَو آخِر خُونْدَرَا
دَايَسْت وَ اِسْرَائِيل مَرَا تَشَنَاخت وَ قَوْم مَن
دَايَسْتَنْد كِه مَن كَيْسَم

Afinus cognovit dominum suum, & bos præsepe suum scivit ; at Israel me non cognovit, & populus meus non intellexit quis sim.

Verba acquisitivè posita regunt Dativum.

شَاهِنشَاه عَادِلُرَا رُعَيْت لَشَكْر اَسْت

Regi justo populus satellitium est.

Sæpissimè *signa*, seu notæ casuales, tum
Dativi, tum Accusativi, quæ indicia sunt
constructionis, omittuntur; ut

زَرِ بَدَةِ مَرَنِ سَيَّاهِي خَا نَسَرِ بَنَهَدَ

Pecuniam da militi, ut caput objiciat discrimini.

Præpositiones ferè omnes Genitivum a-
sciscunt; ut

دَرِ بَزَارِ جَوْهَرِيَانِ جَوِي فَيَزَرِ
وُ جِرَاعِ بِيَشِ أَفْتَابِ بُرْدَوِي قَدَارِ

In foro gemmarum succinum vilescit;

Et cereus coram sole radios non habet.

مَرِ Dativum regit.

آز ablativum postulat; ut

آكَرِ زَبَانِ رَعِيَّتِ خُورِ مَلِكِ سِيْنِي
آوَرَنَدِ عَلَامِ أَوْ دِرُخْتِ آزِ بِيْنِخِ

Si ex horto subditi Rex pomum comederit,

Aulici ipsam arborem radicibus auferent.

In reliquis partibus orationis nulla Syntax-
eos difficultas est; neq; ullam esse puto linguā
inter Orientales, quæ paucioribus indigeat

M 3 regulis,

regulis, aut cum Europæis magis consentiat. Plurima vocabula reperiō, exactè cum Anglicis, eodem sensu, & numero ferè literarū, congruentia. E pleniori messe spicilegium cape.

Latin.	Angl.	Pers.
Tonitru.	Thunder.	رَندَر
Malus.	Bad.	بَد
Melior.	Better.	بِهَتَر
Lemures.	Fairies.	پَرِی
Frater.	Brother.	برادر
Filia.	Daughter.	دختر
Fœmina.	Maid.	مَآءَه
Tonfor.	Barber.	بَرَدَر
Ostium.	Doore.	دَر
Labium.	Lip.	لَپ
Cervical, <small>item scapus.</small>	Boulstar.	بَسْمَر
Supercilium.	A brow.	أَبْرُو
Umbilicus	Navel.	دَان
Vinculum	Bond.	بَنْد

Alia sunt quæ à Latinis vocibus videntur
 originem suam deducere; ut *بَئَر* pater, *مَاتَر*
mater, *سَمِيَّة* sinus, *هَنَر* honor, virtus, *أَرْكِي* arx,
مُوس mus, *دُون* deus, *خُون* curtus, *جَعَر* jecur,
سَقَات astrum, *نَ* ne, *قَام* nomen, *كَل* calvus,
يُونُ iugum, *نَو* novus, *بَلَر* pars.

Addenda p. 38.

Inter Relativa etiam accensentur *هَمِين* &
مِيَايِين *هَمَان* *سَ* is, ipse, idem; ut *كَوَكَب*
مِيَايِين media earum trium stellarum.

خُون aliquando relative, sive reciprocè, usur-
 patur; ut *قَا خُون* *fecum*: aliquando possessivè;
 ut *سَكُ خُون* canis meus, tuus, &c.: aliquando
 ornatus gratiâ omnibus personis servit, quem-
 admodum Pronomen ipse Latinis: ut *مَن*
خُون ipse ego, *تُو خُون* ipse tu, &c. *خُون خُونَم*
 ipse

ipse ego comedo, خَوْرِي خُون ipse tu comedis, &c.

Pro خُون non raro ponitur خَوِيش & خَوِيشْتَن & خَوِيشَاوَنَد eodem planè sensu.

Relativa quoque sunt, sed composita, & antecedens includentia, اَلَّذِي & اَلَّذِي ille qui, هَر كَدَام & هَر كَدَام quisquis, quicunque.

Simplex كَدَام (& كَدَامِين) interrogative usurpatur pro quis ? qualis ? quid ? quale ?

F. Pag. 39. lin. 13. pro accidunt, lege conveniunt.

كَمَنْ خَوِيشْتَن اَسْت

Τὸ παλαιὸν χρηστέον ἐστὶ.

FINIS

Anonymus Perſa
DE
SIGLIS
ARABUM & PERSARUM
ASTRONOMICIS.

Οὐ τὸ μέγα εὔ, ἀλλὰ τὸ εὔ μέγα.

L O N D I N I,
Typis Milonis Fleſher, CIO IDC XL VIII.

1914

1914

1914

1914

Nobilissimo & Eruditissimo Viro,
D. CLAUDIO HARDY
JOHANNES GRAVIUS
S. D.

 E Siglis (*Vir Nobilissime*)
Hebræorum, sive תורת משה
quæ inter Rabbīnorum scri-
pta passim occurrunt, multi multa
scripserunt : Sed de Arabum Persa-
rūmque in scribendo compendiis,
quæ præcipuè in Tabulis Astrono-
micis usurpantur, nemo in hâc lite-
rarum luce, eruditorum est, qui quid-
piam typis mandaverit. Cū itaq;
Constantinopoli in libellum anonymum

hæc satis dilucidè explicantem incidissem, eumque in adversaria mea tumultuario congeffissem, non alienum ab institutione Linguae Persicæ, quam, te pridem hortante, Parisiis adornaveram, fore judicavi, si auctarii loco ad calcem operis subjicerem: nec à meis moribus diversum putavi, si hoc qualecunque observantiæ meæ testimonium, & pro veteri, quæ inter nos intercessit, amicitia, & pro singulari, quo studia hæc prosequeris, affectu, tuo nomini dedicarem. Vale.

LONDINI.

Anno Dom. MDCCXLVIII.

V. Calend. Aug.

.....

.....

بسم الله الرحمن الرحيم

بسم الله الرحمن الرحيم

بدان
مقدمة است در معرفه تقويم و آن
مبني است بر حساب جمل که

افيه است عليهم السلام و آن ايه است،

ا ب ج د ه و ز ح ط ي ک ل م ن
٠. ٣. ٤. ٥. ٦. ٧. ٨. ٩. ١٠. ١١. ١٢. ١٣. ١٤. ١٥. ١٦. ١٧. ١٨. ١٩. ٢٠.

س ع ف ص ق ر ش ت ث خ ذ ض ظ غ
١. ٢. ٣. ٤. ٥. ٦. ٧. ٨. ٩. ١٠. ١١. ١٢. ١٣. ١٤. ١٥. ١٦. ١٧. ١٨. ١٩. ٢٠.

و از ايه بيست و هشت حرف فیه احاد است از
آنا ط و ف و عשרات است از ي تا ص و نه
مهاست از ي تا ط و يكي القست و آن حرف
غين است، و قاعده تركيب آنست که اكثر
مقدم دارند بر اقل، مثلا چون خواهند که

• Numerus
quinararius du-
plici figurā a-
pud Arabas,
Persas, & Tur-
cas, exprimitur.
Quidam quin-
arium sic pin-
gunt 9, & tunc
lifram (ut nos)
circulo expri-
munt: inde
AliKoshgius A-
stronomus
Persa: صفر

نود پسند بر
صورت
دایره خورده
Sifram scribunt
figurā circelli.

Quidam verò quinarium circello, & lifram crasso puncto efformant. Quam scibendi
diversitatem nili probet, in evolvendis eorum libris, animadvertetis, infinitis errabis.

احاد را

*In nomine Dei miseratoris
misericordis.*

Elicem te Deus in hâc, & in futurâ vitâ, conservet. Scito hanc introductionem esse ad intelligendas *Ephemeridas*: eâmq; à specioso calculo, Prophetis, quibus pax sit, olim usurpato, dependere: qui sic se habet.

ا	ب	ج	د	هـ	و	ز	ح	ط	ي	ك	ل	م	ن
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	20	30	40	50
س	ع	ف	ص	ق	ر	ش	ت	ث	خ	ذ	ض	ظ	غ
60	70	80	90	100	200	300	400	500	600	700	800	900	1000

* Mos è *litteris* putandi, æquè olim apud *Arabes*, ac apud *Hebræos*, *Syros*, *Græcos*, & *Latinos*, obtinuit. Verùm è *figurâ* putandi rationem, quæ nunc in usu est, nos quidem ab *Arabibus* accepimus, (quod vox ipsa *Sifra* صفر deducta comprobatur:) sed *Arabes Indis*, ut primis in-

Ex his octo & viginti * *litteris*, novem unitates indicant, ab ا usque ad ط. novem denarios, a ي usque ad ص. Novem centenarios, à ق usque ad ظ. Vna litera, scilicet غ, millenaria est. Regula compositionis earum hæc est. Major præcedit minorem. Exempli gratiâ, si velimus unitates, & denarios in-

ventoribus, acceptam ferunt. *Alii Koshgius* apertè fateatur, حکماء هندی *Sapientes Indiae* hos numeros reperisse: & alibi appellat حساب اهل هند *Indorum Arithmeticam*.

ter se componere, denarii primo loco collo-
cantur, hoc modo. يا بي يا

17	18	19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	32	33	34
35	36	37	38	39	40	41	42	43
44	45	46	47	48	49	50	51	52
53	54	55	56	57	58	59	60	61
62	63	64	65	66	67	68	69	70
71	72	73	74	75	76	77	78	79
80	81	82	83	84	85	86	87	88
89	90	91	92	93	94	95	96	97
98	99	100	101	102	103	104	105	106
107	108	109	110	111	112	113	114	115
116	117	118	119	120	121	122	123	124
125	126	127	128	129	130	131	132	133
134	135	136	137	138	139	140	141	142
143	144	145	146	147	148	149	150	151
152	153	154	155	156	157	158	159	160
161	162	163	164	165	166	167	168	169
170	171	172	173	174	175	176	177	178
179	180	181	182	183	184	185	186	187
188	189	190	191	192	193	194	195	196
197	198	199	200	201	202	203	204	205
206	207	208	209	210	211	212	213	214
215	216	217	218	219	220	221	222	223
224	225	226	227	228	229	230	231	232
233	234	235	236	237	238	239	240	241
242	243	244	245	246	247	248	249	250
251	252	253	254	255	256	257	258	259
260	261	262	263	264	265	266	267	268
269	270	271	272	273	274	275	276	277
278	279	280	281	282	283	284	285	286
287	288	289	290	291	292	293	294	295
296	297	298	299	300	301	302	303	304
305	306	307	308	309	310	311	312	313
314	315	316	317	318	319	320	321	322
323	324	325	326	327	328	329	330	331
332	333	334	335	336	337	338	339	340
341	342	343	344	345	346	347	348	349
350	351	352	353	354	355	356	357	358
359	360	361	362	363	364	365	366	367
368	369	370	371	372	373	374	375	376
377	378	379	380	381	382	383	384	385
386	387	388	389	390	391	392	393	394
395	396	397	398	399	400	401	402	403
404	405	406	407	408	409	410	411	412
413	414	415	416	417	418	419	420	421
422	423	424	425	426	427	428	429	430
431	432	433	434	435	436	437	438	439
440	441	442	443	444	445	446	447	448
449	450	451	452	453	454	455	456	457
458	459	460	461	462	463	464	465	466
467	468	469	470	471	472	473	474	475
476	477	478	479	480	481	482	483	484
485	486	487	488	489	490	491	492	493
494	495	496	497	498	499	500	501	502
503	504	505	506	507	508	509	510	511
512	513	514	515	516	517	518	519	520
521	522	523	524	525	526	527	528	529
530	531	532	533	534	535	536	537	538
539	540	541	542	543	544	545	546	547
548	549	550	551	552	553	554	555	556
557	558	559	560	561	562	563	564	565
566	567	568	569	570	571	572	573	574
575	576	577	578	579	580	581	582	583
584	585	586	587	588	589	590	591	592
593	594	595	596	597	598	599	600	601
602	603	604	605	606	607	608	609	610
611	612	613	614	615	616	617	618	619
620	621	622	623	624	625	626	627	628
629	630	631	632	633	634	635	636	637
638	639	640	641	642	643	644	645	646
647	648	649	650	651	652	653	654	655
656	657	658	659	660	661	662	663	664
665	666	667	668	669	670	671	672	673
674	675	676	677	678	679	680	681	682
683	684	685	686	687	688	689	690	691
692	693	694	695	696	697	698	699	700
701	702	703	704	705	706	707	708	709
710	711	712	713	714	715	716	717	718
719	720	721	722	723	724	725	726	727
728	729	730	731	732	733	734	735	736
737	738	739	740	741	742	743	744	745
746	747	748	749	750	751	752	753	754
755	756	757	758	759	760	761	762	763
764	765	766	767	768	769	770	771	772
773	774	775	776	777	778	779	780	781
782	783	784	785	786	787	788	789	790
791	792	793	794	795	796	797	798	799
800	801	802	803	804	805	806	807	808
809	810	811	812	813	814	815	816	817
818	819	820	821	822	823	824	825	826
827	828	829	830	831	832	833	834	835
836	837	838	839	840	841	842	843	844
845	846	847	848	849	850	851	852	853
854	855	856	857	858	859	860	861	862
863	864	865	866	867	868	869	870	871
872	873	874	875	876	877	878	879	880
881	882	883	884	885	886	887	888	889
890	891	892	893	894	895	896	897	898
899	900	901	902	903	904	905	906	907
908	909	910	911	912	913	914	915	916
917	918	919	920	921	922	923	924	925
926	927	928	929	930	931	932	933	934
935	936	937	938	939	940	941	942	943
944	945	946	947	948	949	950	951	952
953	954	955	956	957	958	959	960	961
962	963	964	965	966	967	968	969	970
971	972	973	974	975	976	977	978	979
980	981	982	983	984	985	986	987	988
989	990	991	992	993	994	995	996	997
998	999	1000	1001	1002	1003	1004	1005	1006
1007	1008	1009	1010	1011	1012	1013	1014	1015
1016	1017	1018	1019	1020	1021	1022	1023	1024
1025	1026	1027	1028	1029	1030	1031	1032	1033
1034	1035	1036	1037	1038	1039	1040	1041	1042
1043	1044	1045	1046	1047	1048	1049	1050	1051
1052	1053	1054	1055	1056	1057	1058	1059	1060
1061	1062	1063	1064	1065	1066	1067	1068	1069
1070	1071	1072	1073	1074	1075	1076	1077	1078
1079	1080	1081	1082	1083	1084	1085	1086	1087
1088	1089	1090	1091	1092	1093	1094	1095	1096
1097	1098	1099	1100	1101	1102	1103	1104	1105
1106	1107	1108	1109	1110	1111	1112	1113	1114
1115	1116	1117	1118	1119	1120	1121	1122	1123
1124	1125	1126	1127	1128	1129	1130	1131	1132
1133	1134	1135	1136	1137	1138	1139	1140	1141
1142	1143	1144	1145	1146	1147	1148	1149	1150
1151	1152	1153	1154	1155	1156	1157	1158	1159
1160	1161	1162	1163	1164	1165	1166	1167	1168
1169	1170	1171	1172	1173	1174	1175	1176	1177
1178	1179	1180	1181	1182	1183	1184	1185	1186
1187	1188	1189	1190	1191	1192	1193	1194	1195
1196	1197	1198	1199	1200	1201	1202	1203	1204
1205	1206	1207	1208	1209	1210	1211	1212	1213
1214	1215	1216	1217	1218	1219	1220	1221	1222
1223	1224	1225	1226	1227	1228	1229	1230	1231
1232	1233	1234	1235	1236	1237	1238	1239	1240
1241	1242	1243	1244	1245	1246	1247	1248	1249
1250	1251	1252	1253	1254	1255	1256	1257	1258
1259	1260	1261	1262	1263	1264	1265	1266	1267
1268	1269	1270	1271	1272	1273	1274	1275	1276
1277	1278	1279	1280	1281	1282	1283	1284	1285
1286	1287	1288	1289	1290	1291	1292	1293	1294
1295	1296	1297	1298	1299	1300	1301	1302	1303
1304	1305	1306	1307	1308	1309	1310	1311	1312
1313	1314	1315	1316	1317	1318	1319	1320	1321
1322	1323	1324	1325	1326	1327	1328	1329	1330
1331	1332	1333	1334	1335	1336	1337	1338	1339
1340	1341	1342	1343	1344	1345	1346	1347	1348
1349	1350	1351	1352	1353	1354	1355	1356	1357
1358	1359	1360	1361	1362	1363	1364	13	

قسم متساوی قسمت کرده اند و هر قسمی را از آن
 برج نام نهاده و هر برجی را بسی قسم متساوی کرده
 و هر قسمی را درجه خوانده و هر درجه را بشت
 قسم کرده ایشان را دقیقه خوانند و هر دقیقه را
 بشت قسم کرده و هر قسمی را ثانیه خوانده و هر
 ثانیه را بشت قسم کرده و هر قسمی را ثالثه خوانده
 همچنین تا عاشره، پس فلک البروج دوازده برج
 باشد و هر برجی سی درجه و هر درجه شصت
 دقیقه و هر دقیقه شصت ثانیه و هر ثانیه شصت
 ثلثه و هر ثلثه شصت رابعه و هر رابعه شصت
 خامسه همچنین تا عاشره و شبانروزی دایم
 بیست و چهار ساعست و هر ساعت شصت
 دقیقه و هر چه از روز کم میشوند شب
 می افزایند و هر چه از شب کم میشوند بروز
 می افزایند و اجزای شب و روز ساعته
 و دقیقه،

اکنون شروع کنیم در بیان ارقام
 تقویمی

* Characteres

Signi ج

Gradus جـ

Minuti قـ

Secundæ دية

Tertij ثـ

Hora عـ

Sifia ز

qui passim in
Astronomo-
rum libris oc-
currunt, ab Au-
thore anonymo
omissi sunt. Hi
ducuntur à vo-
cibus Arabicis,

برج

درجة

دقيقة

ثانية

ثالثة

ساعة

sed sifia nota
characteristica
aliunde est
quàm à

صفر

Quod cum à
doctissimo Er-
penio non adco-
rite animadver-
sum est, in apo-
grapho suo A-
bulfeda Geo-
graphi, (quod
Cantabrigie
est è cod. MS. Bibliothecæ Palatinæ exaratum,) sexcentis in præstantissimo illo opere erravit.

partes sibi invicem æquales dispescant. V-
namquamque partem *signum appellant: &
quodlibet signum in tricenae partes æquales
partiuntur, & gradus nominantur: & quem-
libet gradum in partes sexagenas, & minuta
appellantur: & quodlibet minutum in partes
sexagenas, & secundæ nominantur: unam-
quamque secundam dividunt in sexagenas,
& quælibet harum tertia appellatur: similiter
procedendum est, donec ad decimas perven-
tum sit. Orbis itaque Signorum [*sive Zo-
diacus*] duodecim in se Signa complectitur, &
singula Signa triginta gradus, & singuli gra-
dus 60 minuta, & singula minuta sexagin-
ta secunda, & singula secunda sexaginta tertia,
& singula tertia sexaginta quarta, & singula
quarta sexaginta quinta: eodem ordine us-
que ad decima procedendum est. Nox & di-
es quatuor & viginti horis, & quælibet hora
sexaginta minutis, constant. Quantum de
die decesserit, nocti addendum est, quantum
de nocte, diei. Partes verò noctis, & diei,
horæ, & minuta sunt.

Deinceps notarum [*sive characterum*]

ثَقْوِي ، رَقْم اِيَام آ يَكْشَنِبَه بَ دو شَنِبَه
 جَ سه شَنِبَه نَ چَهار شَنِبَه هَ پنج شَنِبَه
 و شش شَنِبَه ز شَنِبَه مَ يَوْم نَ لَيْل مَا رُوز
 يَكْشَنِبَه مَبَ رُوز دو شَنِبَه مَبَ رُوز سه شَنِبَه مَبَ
 رُوز چَهار شَنِبَه مَبَ رُوز پنج شَنِبَه مَبَ رُوز شش
 شَنِبَه مَبَ رُوز شَنِبَه لَ شَب يَكْشَنِبَه لَب شَب دو
 شَنِبَه لَب شَب سه شَنِبَه لَب شَب چَهار شَنِبَه لَب
 شَب پنج شَنِبَه لَب شَب شش شَنِبَه لَب شَب شَنِبَه ،
 رَقْم كَوَاكِب سَبْعَة سَيَّارَة نَ زحل [كِيَوَان]
 يَ مَشْتَرِي [بَرْجِيَس] خَ مَرْيَح [بَهْرَام] سَ شَمْس
 [اِفْتَاب] هَ زَهْرَة [بَاهِيْد] نَ عَطَارَة [قِيْر] رَقْم [مَاه] ،
 رَقْم بَرُوج هَ حَمَل آ ثُور بَ جُوزَا جَ سِرْطَان
 نَ اسَد هَ سَنَبَلَة وَ مِيزَان زَ عَقْرَب لَ قُسُوس
 حَ طَ جَدِي يَ لَو يَا حُوت ،

رَقْم اَنْظَام سَ تَسْدِيَسَ عَ قَرَبِيْعَ تَ ثَلَاثِيْشَ نَ
 مَقَابِلَة نَ مَقَارِفَة وَ اَنَ بَا كَوَكِبَ سَعْدَ سَعْدَ
 بَرُون وَ بَا كَوَكِبَ نَحْسَ نَحْسَ ،

وَ شَمْس را دِير اعظم كویند و قمر را دیر

اصغر

in Ephemeridibus expositionem aggrediemur. Characteres dierum sunt, † Diei solis, ب Lunæ, ♄ Martis, ☿ Mercurii, ♃ Jovis, ♀ Veneris, ♄ Sabbati,* † Diei, ل Noctis, ما Diei primæ feriæ [sive diei solis] مب secundæ feriæ, ≡ tertiæ feriæ, م quartæ feriæ, م quintæ feriæ, م sextæ feriæ, م Diei Shanbeh [h. e. Sabbati] لا noctis primæ feriæ, ب noctis secundæ feriæ, ≡ noctis tertiæ feriæ, ل noctis quartæ feriæ, لا noctis quintæ feriæ, ل noctis sextæ feriæ, ل noctis Shanbeh [h. e. Sabbati.]

Characteres septem planetarum, ل Saturni † [h. e. Kivân Persicè dicti] ي Jovis [Burgis] ع Martis [Beheram] س Solis [Aftab] † Veneris [Bahîd] ☿ Mercurii [Tîr] ر Lunæ [Mah.]

Characteres Signorum. ♈ Arietis, ♉ Tauri, ♊ Geminorum, ♋ Cancri, ♌ Leonis, ♍ Virginis, ♎ Libræ, ♏ Scorpii, ♐ Sagittarii, ♑ Capricorni, ♒ Aquarii, ♓ Piscium.

Characteres configurationum [sive aspectuum] س sextilis, ع quadrati, ت triquetri, ل oppositi, و conjuncti: hic cum stellis felicibus felix est, & cum infelicibus infelix.

Sol luminare majus appellatur, L una luminare

* رقم يوم
Nota diei, aliquando etiam
est نهار, ر
lie.

† Quæ his nominibus [] includuntur, nomina sunt Planetarum, Persis, non autem Arabibus, usitata.

اصغر و هر دورا نیرین و نیرین سعدند و زحل
 نحس اکبرست و مریخ نحس اصغر و هر دورا
 نحسین گویند و مشتری سعد اکبرست و
 زهره سعد اصغر و هر دورا سعدین گویند
 و عطارد مہرج یعنی با هر کوکبی پیوند و
 خوی او گیرد با نحس نحس و با سعد سعدست
 و زحل و مشتری را علوبین خوانند و زهره و
 عطارد را سفلین،

رقم حالات مخصوصه قمر که در صفحهٔ قمری
 تقویم که صفحهٔ دست چپست از تقویم بزرگ
 دیگر می نویسند نه بر سیاهی اینست قع یا
 تحت تحت الشعاع قذیرة ق شرف آس مع الراس
 ن و يد مع الکيد نب مع الذنب ق طریقه
 محترقة ط هبوط،

رقم اتصالات کلی که بر حاشیة صفحهٔ
 شمس که صفحهٔ دست راست است از تقویم می
 نویسند مہرخ استقامت مریخ عند رجعت عطارد فل
 شرف زحل فس شرف شمس قی اجتراف مشتری
 قل

minare minus, Vtrique luminaria. Luminaria verò felicia sunt, Saturnus infortunium majus dicitur, Mars infortunium minus, utrique infortunia. Jupiter fortuna major est, Venus fortuna minor, utrique fortunæ. Mercurius mixtæ [*& ancipitis*] est naturæ: hoc est, cuicumque sideri fuerit conjunctus, naturam ipsius induit: cum beneficio beneficus, & cum malefico maleficus. Saturnus & Jupiter, vocantur planetæ superiores; Venus & Mercurius, inferiores.

Characteres præcipuarum passionum Lunæ, quæ in paginâ Ephemeridos Lunari, *h.e.* sinistra paginâ, alio colore inscribuntur, non autem nigro, hi sunt: *قمر* aut *قمر*, Luna sub radiis solaribus, *قمر* lucida, *قمر* exaltata, *قمر* cum capite, *قمر* & *قمر* cum latitudine, *قمر* cum caudâ, *قمر* in viâ igneâ, *قمر* descendens.

Characteres passionum communium, quæ in margine paginæ solaris, *h.e.* dextræ paginæ Ephemeridos inscribuntur: *قمر* statio Martis, *قمر* retrogradatio Mercurii, *قمر* exaltatio Saturni, *قمر* * exaltatio Solis, *قمر* Jupiter combustus,

h.e. جمع

Luna emersa & radiis solaribus, *قمر* Perficere

قمر خروج از تحت

الشعاع

malè in cod. Ms. omittitur. Nos igitur supplevimus.

* Sic etiam aliquando scribitur, *قمر* ش

قمر & tunc legitur, *قمر* شمس

قمر بدرجۃ شرف *Sol* in gradu exaltationis.

قَلْ احْتِرَاقِ زَحَلِ قَحْ شَرَفِ مَبْرِدِ
 قَحْ احْتِرَاقِ مَرِيخِ جَسْ اَوْجِ شَمْسِ قَدِ حَضِيضِ
 عَطَارِ جَحْ اَوْجِ مَرِيخِ قَدِ شَرَفِ عَطَارِ قَدِ احْتِرَاقِ
 زَهْرَةِ قَدِ شَرَفِ زَهْرَةِ طَسْ هَبُوطِ شَمْسِ جَلِ اَوْجِ زَحَلِ ،
 تَنَاطُرِ دَوِ كَوَكَبِ بَا هَمْدِ يَكْرِ وَاَنْ بَجَايِ
 نَظَرِ بَوِ يَلْ تَحْوِيلِ كَوَكَبِي اَزِ بَرَجِي بِبَرَجِي
 مَجَا مَجَاسِدَةِ [مَقَارِنَةِ] يَعْنِي رَسِيدِنِ كَوَكَبِي
 بَعْدَةِ رَاسِ بَا عَقْدَةِ ذَنْبِ بَا كِيدِ مَجَا قَدِ
 مَجَاسِدَةِ زَهْرَةِ بَا ذَنْبِ مَجَادِنِ مَجَاسِدَةِ عَطَارِ بَا
 كِيدِ جَدِ اَوْجِ عَطَارِ يَلْ دَوَاةِ تَحْوِيلِ عَطَارِ بَا
 سَنَبِلَةِ رُوزِ يَكْشَنِبَةِ بَصْرِ سَاعَتِ يَلْ سَدَلُودِ لَطِ
 تَحْوِيلِ شَمْسِ بَاسِدِ شَبِ جُمُعَةِ چَهَارِ سَاعَتِ وِ
 سِي فَهْ دَقِيقَةُ ظَرْخِي مَجِي نَا تَنَاطُرِ مَرِيخِ وِ
 مَشْتَرِي رُوزِ سَهْ شَنِبَةِ بَدَهْ سَاعَتِ وِ پَنَجَاهِ وِ يَكْ
 دَقِيقَةُ كَسَلِ طَلَاةِ نَدِ عَكْسِ زَحَلِ مَجَدِي شَبِ
 يَكْشَنِبَةِ بَصْرِ سَاعَتِ وِ پَنَجَاهِ وِ چَهَارِ دَقِيقَةُ
 كَسَةِ جَمْبِي عَكْسِ زَهْرَةِ بِسْرَطَانِ رُوزِ دَوِ
 شَنِبَةِ بَدَهْ سَاعَتِ كَسِ اسَا مَهْ قِ عَكْسِ رَاسِ
 بَثُورِ

قل Saturnus combustus, فسخ exaltatio Martis,
 قح Mars combustus, ضد aux Solis, ضد
 perigæum Mercurii, جنج aux Martis, فد
 exaltatio Mercurii, قة Venus combusta, قة
 exaltatio Veneris, طس * Solis descensio, جل
 aux Saturni.

Mutua habitudo duorum siderum ad se
 invicem, dicitur † aspectus. يل transitus pla-
 netæ à signo in signum : مجا Incorporatio,
 [h. e. conjunctio] stellæ cum nodo capitis, cum
 nodo caudæ, cum kaid: دب conjunctio
 Veneris cum caudâ: مجاد conjunctio Mer-
 curii cum kaid: جد aux Mercurii, يل دنه ماء
 transitus Mercurii in Virginem, die primæ
 feriæ, horâ ٥ : يل س دلود ل ط transitus solis in
 Leonem, nocte diei Veneris, horâ quartâ,
 minutis novem & triginta: مجي فا
 aspectus Martis & Jovis, die tertiæ feriæ,
 horâ decimâ, minutis quinquaginta uno:
 كسل ط لا د د Saturnus in Capricorno re-
 trogradus, nocte feriæ primæ, horâ ٥
 minutis 54. كسة ج مبي Venus in Can-
 cro retrograda, die Lunæ, horâ decimâ:
 كس اس اموف Motus capitis retrogradus in
 Q 2 Tauro

* Aliqui ita
 χαρακ/νειζον
 ش جة ط h.c.
 شمس

بدر جة
 هبوط
 Sol in gradu
 descensionis.

† Nota aspe-
 ctus نظر.

† رشمش
 nota ejus د
 quæ hic retice-
 tur.

† Character
 oppositionis
 ر.

بشور روز پنجمشنبه بنصف روز آغ طالع شر عاشر
ع اجتماع آن استقبال، مقارنه و قران
نیرین را اجتماع گویند و مقابله ایشانرا
استقبال و مقارنه یکی را از خمسة متحیر با
آفتاب احتراق آن کواکب گویند و با غیر
آفتاب قران و مقارنه خوانند و مقارنه
کواکب را با عقده راس یا ذنب یا کید
مجاوده نامند،

هر که این مقدار بداند و در ضبط و
استعمال آورن چون بتقویم بنکر ارقام تقویمی
با جمال اورا معلوم شون و دانستن آن بروی
آسان کنن،

چون سریع السیر بود یعنی سیر او بر سیر
وسطش زاید بود این رقم بنویسند ید و چون
بطی السیر بود یعنی سیرش از سیر وسطش
کمتر بود این رقم بنویسند قص و چون سیرش
بقدر سیر وسطش بود این رقم بنویسند سطاو
مقدم را

* نة est
 Character conjunctionis Planetæ cum quocunque sidere, præter solem; sed conjunctio planetæ cum nodis, capitis, aut caudæ (ut loquuntur) draconis, aut cum Kaid, sic formatur, quod supra etiam annotatum est.

Tauro, die feriæ quintæ, in meridie. ل prima domus, شر decima domus. ع conjunctio, ل oppositio. Conjunctio luminarium [*h. e. Solis & Lunæ*] propriè *eg'temah* appellatur, & * oppositio *estekbâl*. Conjunctio verò cujuslibet ex reliquis quinque planetis cum Sole, dicitur *ebterâk* [*h. e. combustio*] at cum alio quocunque sidere, præter Solem, *keran*, & *mokare-nah* [*h. e. *conjunctio*] specialiter nominatur. Conjunctio siderum cum nodis, capitis, aut caudæ, aut cum *kaid*, *mogiasedah* [*h. e. incorporatio*] dicitur.

Quisquis has regulas probè intellexerit, & diligenter in eis se exercuerit, universæ ephemeridum notæ, & characteres, ei cognoscantur, eritque facilis eorum perceptio.

Mantissa ex altero codice MS. Persico incerti Authoris.

Cùm motus [*Planetæ*] velox fuerit, *h. e.* medio ipsius motu major, characterem scribunt : sin motus ejus tardus fuerit, *h. e.* medio motu minor, characterē : quòd si (verus) motus medium æquaverit, characterem apponunt

مقیم را مقیم و مستقیم را مستقیم و راجع را راجع، و هر
 کوکبی در فلک اوج چهار نطق بود و چهار
 نطق در فلک تدویر و آنرا هم بنویسند و نشان
 نطق اول اوجی را چنین رقم بنویسند قاج
 دوم را قج و سوم را قچ و چهار را قده و
 نطق اول تدویری را چنین بنویسند قار و نطق
 دوم را قبر و نطق سوم را قجر و نطق چهارم را
 قدر

apponunt : pro statione ^{مقيم}, directione ^{مستقيم}, retrogradatione ^{جمع}, scribunt. Cuiuslibet planetæ in Augium orbe quatuor puncta sunt, & totidem in epicyclo : ea quoque [in Ephemeridibus] inscribunt. Signum primi puncti in orbe Augium tali caractere exprimunt ^{قاج}, secundi ^{قبرج}, tertii ^{فجج}, quarti ^{قدج}. Punctum primum Epicycli ^{قار}, secundum ^{قبر}, tertium ^{فجر}, quartum ^{قندر}.

Siglas Arabum, ac Persarum, è literis vocum finalibus constare, quod Hebræorum rationi dissimile est, prudens Lector, me tacente, facile animadvertet. Verùm, in Tabulis Vlug Beigi Astronomicis, siglas quoque ^{ك ص ش ج} usurpari reperio, quæ à literis vocum initialibus formantur: à ^{كبير} magno, ^{صغير} parvo, ^{شمال} septentrione, ^{جنوب} austro.

FINIS.

[illegible]